

**HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI
CENTAR DOMOVINSKOG RATA**

Marulićev trg 21, Zagreb; tel. 01/4801-915; fax: 01/4828-268
Žr.račun: HPB 2390001-1100322371
MB: 1909592

**IZVJEŠĆE O RADU CENTRA
OD NJEGOVA OSNUTKA 2005. DO 2009. GODINE**

Klasa: 001-02/09-02/19
Ur.broj: 568-01-09-02

Zagreb, listopad 2009.

Sadržaj:

Uvod

I. Ustroj Centra

II. Odjel za arhivsko gradivo

III. Izdavačka djelatnost

IV. Kulturno-prosvjetna djelatnost

- izložbe

- promocije izdanja Centra

- skupovi, predavanja, tribine (u organizaciji ili suorganizaciji Centra):

- neki od predavača na skupovima i tribinama u organizaciji Centra:

- izlaganja zaposlenika Centra (skupovi u organizaciji drugih ustanova):

- radovi zaposlenika Centra

V. Pojava u medijima

VI. Ostalo

- „terenska nastava“

- stručna usavršavanja

Uvod:

Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata (dalje: Centar) utemeljen je kao javna znanstvena ustanova - specijalizirani arhiv, sa zadaćom prikupljanja, sređivanja, čuvanja te stručnoga i znanstvenoga istraživanja i publiciranja gradiva iz Domovinskoga rata. Centar je osnovan na zahtjev Sabora Republike Hrvatske, osnivač Centra je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo kulture, u okviru ovlasti Vlade RH. Privremeno je smješten u zgradi Hrvatskog državnog arhiva na Marulićevom trgu 21 u Zagrebu. Sam datum početka rada Centra – 2. ožujka (2005.) - simboličan je, jer je na taj datum 1991. došlo do prvog većeg oružanog sukoba između hrvatske policije i srpskih terorista u Republici Hrvatskoj.

Upravo je sređenost gradiva i njegova dostupnost preduvjet za objektivno i znanstveno iznošenje činjenica te cjeloviti prikaz Domovinskog rata. Dakako, preduvjet su i objektivni znanstvenici koji su svoj istraživački rad spremni na duže vrijeme posvetiti problematici tog razdoblja hrvatske povijesti. Stoga, da bi uz prikupljanje i sređivanje gradiva stvorio i znanstvenike koji će o Domovinskom ratu govoriti stručno i argumentirano, Centar trenutno pokriva troškove doktorskog studija za osam svojih zaposlenika i stvara vlastitu knjižnicu o Domovinskom ratu, jer su rad na povijesnim izvorima i uvid u bogatu stručnu literaturu preduvjeti tome. Iz istoga razloga – radi što veće objektivnosti u radu, nastoji se zaposlenike Centra odvesti na teren na kojem su se odigrali događaji o kojima žele pisati i upoznati ih s neposrednim sudionicima tih događaja i njihovom pričom.

Prema tome, iako je riječ o specijaliziranom arhivu, iz navedenoga se vidi namjera razvoja Centra u značajnu znanstvenu ustanovu za istraživanje Domovinskog rata. U tom cilju Centar je organizirao više od 20 stručnih javnih tribina i predavanja o pojedinim događajima iz Domovinskog rata. Pritom se nastojalo upozoriti na neke manje poznate događaje ili potražiti odgovor na neka dvojbena pitanja. Primjerice, zbog zapostavljenosti u medijima i nedovoljne informiranosti javnosti, ali i zbog neadekvatne zastupljenosti u školskim udžbenicima, Centar je tijekom 2006. organizirao niz stručnih tribina (u Grubišnom Polju, Daruvaru, Lipiku, Pakracu, Zagrebu) o oslobađanju više od 2200 km² okupiranog dijela zapadne Slavonije u jesen i zimu 1991., odnosno o akcijama - Otkos 10, Orkan 91. i Papuk 91., te oslobađanju Lipika 6. prosinca 1991. godine. Oslobađanje Bilogore, Papuka i Psunja u iznimno teškim uvjetima (ustrojavanje HV-a bilo je još u tijeku, slaba opremljenost, teški klimatski uvjeti – velike hladnoće) drži se prvom operacijom hrvatskih snaga u Domovinskom ratu kojom je oslobođen veći okupirani prostor.

Iz istoga razloga – nedovoljne informiranosti javnosti o značaju i podnesenim žrtvama, veću pažnju treba posvetiti i borbama na Južnom bojištu 1992., u kojima su hrvatske snage spriječile prodor neprijatelja prema Neumu, a potom u drugoj polovici 1992. deblokirale Dubrovnik te oslobodile okupirane Cavtat i Konavle, osiguravši tako južnu granicu Republike Hrvatske.

Na predavanjima koje je organizirao Centar, posebno zanimljivo bilo je izlaganje akademika Davorina Rudolfa o tome kad je počeo rat u Hrvatskoj. Ono je potvrdilo da je interdisciplinarnost u znanosti, ne samo poželjna, nego i nužna, te da sukladno tome i povjesničari u raspravama o temama kao što je datum početka rata u Hrvatskoj trebaju uzeti u obzir i mišljenje stručnjaka koji poznaju međunarodno pravo. S obzirom na to da neki datum početka rata, odnosno agresije na Hrvatsku, pa čak i okupacije Hrvatske, određuju oduzimanjem oružja hrvatske Teritorijalne obrane u svibnju 1990., neki događajima u Kninu - 17. kolovoza 1990., neki događajima u Pakracu - 2. ožujka ili „Krvavim Uskrsom“ na Plitvicama - 31. ožujka 1991., u svom

predavanju akademik Rudolf pokušao je objasniti zašto se prema međunarodnom pravu ne može govoriti o otvorenoj agresiji na Hrvatsku, odnosno o početku rata u Hrvatskoj, prije nego što je Sabor RH 25. lipnja 1991. proglasio neovisnost Republike Hrvatske. Prema njegovu mišljenju ratno stanje između Srbije i Hrvatske, zapravo agresija na Hrvatsku, započela je 3. srpnja 1991. nasilnim upadom Jugoslavenske narodne armije iz Vojvodine (Srbije) u Baranju i okupacijom dijela teritorija na istoku Republike Hrvatske. Prema istom kriteriju agresija Crne Gore na Hrvatsku započela je u noći između 23. i 24. rujna 1991. oružanim napadima JNA, crnogorskih paravojskih postrojbi i dobrovoljaca na Vitaljinu, Brgat i Komolac, na istočnom dijelu dubrovačkoga područja.

To što u *Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji* Domovinski rat obuhvaća razdoblje od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., nije u suprotnosti sa zaključkom akademika Rudofla o datumu početka agresije na Hrvatsku, jer su spomenutim zakonom obuhvaćene i pripreme za obranu, kao i razdoblje poraća u kojem nije bilo oružanih sukoba. Doduše, akademik Rudolf drži da je pravno rat, odnosno ratno stanje, prestalo 23. kolovoza 1996., kad je između Hrvatske i SR Jugoslavije potpisan *Sporazum o punoj normalizaciji i uspostavi diplomatskih odnosa između Republike Hrvatske i Savezne Republike Jugoslavije*. Uz napomenu da početak i završetak rata u Hrvatskoj treba razlikovati od početka i završetka raspada Jugoslavije. Naime, pravno je prava dezintegracija Jugoslavije započela 25. lipnja 1991. proglašenjem samostalne države Hrvatske i samostalne države Slovenije, a okončana je proglašenjem posljednje nove državne tvorevine na tlu Jugoslavije - Savezne Republike Jugoslavije, koja je stvorena od Srbije i Crne Gore 17. travnja 1992. kada je u Žablaku donijet njezin ustav.

Podsjećajući da zbog rezolucije Opće skupštine UN-a iz 1974., koja u prvoj točki kaže da je agresor onaj koji objavi rat, u novije vrijeme gotovo nitko ne objavljuje rat, akademik Rudolf odgovorio je i na pitanje zašto Hrvatska nije objavila rat kada je došlo do faktičnog ratnog stanja. Osim toga, s objavljiivanjem rata na snagu stupa i međunarodno pravo neutralnosti, koje neutralne države obvezuje da ne smiju oružano snabdijevati niti jednu stranu u ratu. A Hrvatska je bila razoružana i nije imala gotovo ništa za obranu.

Posebnu pozornost Centar posvećuje i izdavačkoj djelatnosti, što potvrđuje podatak da je u nešto više od 3 godine nakon konačnog ustrojavanja Centar tiskao 18 knjiga. Među izdanjima Centra iznimno su važne knjige iz serije „Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti”. U dosadašnjih 6 knjiga objavljeni su dokumenti „Republike Srpske Krajine“ (RSK), koje obuhvaćaju razdoblje od 1990. do kraja 1992. U knjigama 1, 3 i 5 objavljeni su dokumenti vojne provenijencije, nastali djelovanjem Jugoslavenske narodne armije (Vojske Jugoslavije) i paravojskih postrojbi pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj. Dokumenti paradržavnih tijela vlasti, političkih stranaka i ostalih civilnih ustanova, koje su pobunjenici osnovali, pokazalo se, s ciljem izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske i njegova pripajanja Republici Srbiji radi postizanja cilja „svi Srbi u jednoj državi“, objavljeni su u knjigama 2, 4 i 6 (u suizdavaštvu s Hrvatskim institutom za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski Brod). Gradivo RSK iznimno je važno za razumijevanje događaja u Hrvatskoj u 90-im godinama 20. stoljeća, jer jasno pokazuje ciljeve velikosrpske, odnosno za to razdoblje može se reći i svesrpske politike, radi čijeg ostvarenja su srbijansko vodstvo i JNA 1990. organizirali, potaknuli i operativno podržavali terorizam i oružanu pobunu Srba u Hrvatskoj, a potom u ljeto 1991. započeli i otvorenu agresiju na Hrvatsku.

Uz seriju zbornika dokumenata Centar je pokrenuo i seriju “Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – memoarsko gradivo”, s izjavama, zapisima, studijama i ostalim radovima sudionika Domovinskoga rata. Dakako, memoarsko gradivo je zbog subjektivnog dojma izlagača podložno i manje objektivnim prosudbama i zaključcima, no njegovo stvaranje potrebno je ne samo radi prikupljanja manje poznatih činjenica, nego i radi dobivanja informacija o općoj atmosferi, ugođaju, načinu razmišljanja i djelovanja u pojedinim situacijama, što je iz službenih dokumenata vrlo teško iščitati. Do sada su u toj seriji objavljene knjige: *Prilozi za povijest Hrvatske ratne mornarice u Domovinskom ratu (1991.)*, *Novinari - svjedoci vremena (zapisi Trajka Grkovskog: Plitvice - Karlovac 1991.-1995.)* i *Osječki autoportret*, zapravo ratni dnevnik umjetničkog slikara i zapovjednika minobacačkog voda 106. brigade HV-a Franje Molnara, koji obuhvaća događanja u Osijeku od 10. rujna 1991. do 9. ožujka 1992. godine. Taj dnevnik svjedoči o razmišljanjima jednog dragovoljca, o promjenama koje donosi prelaz iz civilnog u vojnički život i problemima koji prate takvu “tranziciju”, o razočaranju koje se javlja kad dragovoljačke ideale počinje prekrivati realnost svakodnevice, odnosno nerealnost očekivanja, a koje se ponajviše očituje kroz odnos nadređenih prema podređenima, te o svakodnevici dragovoljaca-vojnika i vojske u nastajanju. Istodobno, zbog čestih i detaljnih opisa napada na grad, taj je dnevnik i novo svjedočanstvo o razaranju Osijeka, odnosno o urbicidu i kulturocidu, koji su obilježili srpsku agresiju na Hrvatsku 1991., ali i o kulturnim inicijativama hrvatskih branitelja, te nastojanju da se na razaranja odgovori i umjetnošću. Takve inicijative, koje je autor prkosno sažeo u rečenicu “Dok topovi grme, muze ne šute!”, u zadnjim mjesecima 1991., u tijeku bjesomučnih napada jugoslavenske, odnosno srpsko-crnogorske armije na Hrvatsku, možemo pratiti od Osijeka do Dubrovnika.

Knjigu, zapravo svojevrsan priručnik - *Počeci suvremene hrvatske države* Centar je tiskao uz istoimenu malu edukativnu izložbu, koju je pripremio u svibnju 2006. da bi podsjetio na važne datume u stvaranju suvremene hrvatske države, ali i na procese koji su im prethodili: na dramatične trenutke urušavanja Saveza komunista Jugoslavije i raspada njegove države, na početke višestranačja u Hrvatskoj i na put hrvatskoga osamostaljenja, kao i na tijek pobune Srba u Hrvatskoj protiv legalno i demokratski izabrane hrvatske vlasti, te na stvaranje prvih hrvatskih oružanih postrojbi koje su obranile Hrvatsku. Knjiga je obogaćena slikovnim materijalom (fotografije, plakati, novinske naslovnice, dokumenti).

U knjizi „Oluja“, povjesničara dr. sc. Davora Marijana, koju je Centar objavio krajem 2007., po prvi puta su u hrvatskoj historiografiji, kronološki po zbornim područjima Hrvatske vojske, kritički prikazane priprema i tijek te hrvatske oslobodilačke vojno-redarstvene operacije. Autor govori o provedbi operacije, ali i o incidentima i problemima nestegovnog, odnosno nečasnog ponašanja nekih pripadnika HV-a, no za razliku od nekih neobjektivnik prikaza tih događaja u medijima i javnosti stavlja ih u kontekst cjelokupnog procesa i događaja. Komentira i jedno od najintragantnijih pitanja vezanih uz Oluju - jesu li pobunjeni Srbi okupirano područje Republike Hrvatske (UNPA sektori Sjever i Jug) napustili svojevrijedno ili su protjerani, zaključujući da Hrvatska s operacijom Oluja nije provela "etničko čišćenje" pobunjenih Srba.

Na kraju knjige, u Prilogu, viši arhivist Mate Rupiće pripremio je dokumente o važnim političkim i vojnim događajima uoči Oluje, koji su utjecali na njezino pokretanje (proces pripajanja Srbiji i ujedinjenja tzv. Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, odnosno Srba iz Hrvatske i BiH u jedinstvenu državu te Bihaćka kriza). Odabrani dokumenti izravan su i argumentiran odgovor na pitanja zašto vojna

opcija nažalost nije imala alternativu, zašto hrvatsko vodstvo "Oluju" više nije moglo odgađati, te tko je odgovoran za odlazak u izbjeglištvo hrvatskih građana srpske narodnosti uoči i tijekom "Oluje", odnosno zašto su tvrdnje da je hrvatsko vodstvo protjeralo Srbe iz tzv. Krajine i provelo etničko čišćenje povijesno neutemeljene.

Da bi se upozorilo na činjenicu da odluka o "Oluji" nije bio iznenadni hir hrvatskoga vodstva, već posljedica dugotrajnoga procesa neuspješnih pregovora s vodstvom pobunjenih Srba o mirnoj reintegraciji okupiranoga hrvatskog teritorija i nedjelotvornih poteza međunarodne zajednice, dokumenti u Prilozima ove knjige obuhvaćaju raspon od 1991. do 1995. godine. Dokumenti u poglavlju Priloga o Bihaćkoj krizi, izazvanoj napadima Srba iz BiH i Hrvatske na UN-ovu zaštićenu zonu Bihać započinju memoarskim gradivom - sjećanjem general pukovnika, prof. dr.sc. Krešimira Ćosića o pregovorima u SAD-u s američkim političkim i vojnim dužnosnicima prije pokretanja operacije hrvatskih snaga "Zima '94", kojom je riješena prva Bihaćke krize. Dokumenti svjedoče da srpski stratezi nisu birali sredstva za osvajanje Bihaća, pa su proveli i tajnu operaciju s ciljem da uporabom bioloških sredstava za trovanje prehrambenih proizvoda, koje su krijumčarenjem dopremali u Bihać, izazovu masovno oboljenje boraca 5. korpusa ABiH, ali i stanovništva Bihaća. Među dokumentima u Prilogu je i "Odluka Vrhovnog savjeta odbrane RSK o evakuaciji stanovništva iz općina Benkovac, Obrovac, Drniš, Gračac i Knin prema Srbu i Lapcu", donesena u popodnevnim satima 4. kolovoza 1995. u Kninu. Na kraju Priloga posebno je naveden sadržaj tzv. Plana Z-4, koji pobunjeni Srbi u Hrvatskoj nisu htjeli ni razmotriti. Izjave predstavnika međunarodne zajednice - sudionika pokušaja provedbe toga plana, o načinu odbijanja vodstva Srba u Hrvatskoj da ponuđeni Plan prihvate kao platformu za razgovore, potvrđuju da je zbog isključivosti srpskih vođa svaki pokušaj mirne reintegracije okupiranih područja u ustavno-pravni poredak RH bio uzaludan.

Dramatično stanje obrane Bihaća tijekom "Druge bihaćke krize", čiji bi pad znatno, gotovo odlučujuće poboljšao poziciju srpskih snaga, odbijanje svih mirovnih inicijativa - i Vlade RH i međunarodne zajednice, čak i "Plana Z-4" koji je Srbima u Hrvatskoj predvidio iznimno široku autonomiju – gotovo "državu u državi", te već od 1991. neprekidan rad Srba iz Hrvatske i BiH na stvaranju jedinstvene srpske države na okupiranom prostoru RH i BiH - "Ujedinjene Republike Srpske", koji je upravo pred "Oluju" ušao u završnu fazu donošenja zajedničkog Ustava, jasno pokazuju koliko su neuvjerljive tvrdnje da je Hrvatska požurila s vojnim rješenjem i da je trebalo ostaviti još vremena za pregovore. S obzirom na iskustvo cjelokupnoga procesa pregovora o mirnoj reintegraciji okupiranoga hrvatskog teritorija u ustavno-pravni poredak RH, zaista je teško argumentirano objasniti pretpostavku da bi vodstvo Srba u Hrvatskoj, da su srpske snage uspjele osvojiti Bihać i u strateškom smislu bitno popraviti svoju vojnu poziciju prema Hrvatskoj, pristalo na pregovore o mirnoj reintegraciji.

Zbornik radova *Specijalna policija MUP-a RH u oslobodilačkoj operaciji „Oluja“ (prilozi)* nastao je suradnjom Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata i Udruge Specijalne policije iz Domovinskog rata, a temelji se na podacima sa izlaganja na okruglom stolu, koji je Udruga Specijalne policije iz Domovinskog rata organizirala 3. kolovoza 2007. godine. Zbornik svjedoči o golemom doprinosu pripadnika Specijalnih jedinica policije MUP-a RH u Domovinskom ratu, posebice u "Oluji", možda i najvažnijoj vojnoj operaciji u hrvatskoj povijesti. Doprinosu koji u historiografiji, kao ni u javnosti, još nije prezentiran na razini koju su hrvatski policajci - specijalci svojim djelovanjem i uspjesima zaslužili.

Zbornik radova *Grad je bio meta: bolnica, Dom umirovljenika ...* govori o agresiji Srbije, odnosno JNA i srpsko-crnogorskih snaga na RH te srpskoj okupaciji Vukovara 1991. godine. Nakon kratkog pregleda procesa raspada Jugoslavije i bitke za Vukovar, Zbornik sadrži memoarsko gradivo o radu vukovarske bolnice i Doma umirovljenika tijekom opsade. Priča o bolnici napisana je nakon što su djelatnici ratne bolnice uložili ogroman napor da se prisjete svakodnevice u bolnici od kolovoza 1991. do okupacije Vukovara, a dnevnik ravnateljice Doma umirovljenika Anice Marić autentičan je, jer ga je ona uspjela iznijeti u konvoju prognanika, sakrivši ga ispod odjeće. Zbornik je „uokviren“ pričama Siniše Glavaševića, čija je simbolika i poruka iznimna: na početku je „Priča o ljubavi“ – o ponosnim ljudima koji su dočekivali vukovarske ratne zore na hrvatskim barikadama, a na kraju „Priča o gradu“ – kojom autor, usprkos tome što je svakodnevno svjedočio o pogibiji sugrađana, zločinima nad njima i razaranju svoga grada, te usprkos tome što se nesretan kraj obrane nazirao, poziva na prkos i optimizam. U Zborniku su i podaci o ubijenima na Ovčari te priče koje šalju nedvosmislenu poruku o ljudima koji su branili Vukovar i obranili Hrvatsku; kvaliteta, iznimno domoljublje i junaštvo vukovarskih branitelja sažeti su u rečenici novinarka ratnoga radija Vukovar Alenke Mirković: Isuse bože kakvi ljudi ovdje ginu! Jednako tako, ogorčenost obitelji žrtava neobjektivnim prikazom događaja iz Domovinskog rata sažeta je kroz vapaj Vukovarke, čiji su sin i suprug poginuli u obrani svoga doma u Vukovaru: Vukovar nas ne boli sve jednako, i ne može i ne mora! Ali tko smije prešutjeti istinu?

U skladu s izrjekom da „jedna fotografija govori tisuću riječi“, posebno mjesto u izdavačkoj djelatnosti Centra pripada fotomonografijama Marija Filipija - *Na istočnom pragu domovine (Slavonija, ljeto/jesen 1991. – kamerom i perom)*, Željka Gašparovića - *Svjetlost slobode* i Damira Fabijanića, *Plodovi zla*. One su autentičan podsjetnik na događaje i ljude koji su obilježili noviju hrvatsku povijest, odnosno razdoblje obrane, a potom i oslobađanja okupiranoga hrvatskog teritorija, ali i spomenik braniteljima i autorima fotografija, koji su često riskirali vlastiti život da bi ovjekovječili neki događaj. Istodobno, one su vrhunski, umjetnički dokument o kulturocidu, odnosno razaranju hrvatske, ali i svjetske kulturne baštine u Domovinskom ratu.

U istoj seriji je i fotomonografija *Oluja pobjede* s kratkim tekstom i temeljnim podacima o toj hrvatskoj oslobodilačkoj operaciji. Iz njezina uvoda može se izdvojiti mišljenje da zbog niza problema u pripremi i izvođenju, „Oluja“ možda i nije bila tako bespriječna i briljantna kako se uglavnom navodi u medijima (što je i razumljivo s obzirom na veliki broj na brzinu mobiliziranoga ljudstva u pričuvnim brigadama i domobranskim pukovnijama, koje nije bilo pripremljeno za tako zahtjevnu operaciju), no da će zbog rezultata, koji je od iznimnog, možda i presudnog značaja za sudbinu Hrvatske, ali i Bosne i Hercegovine, za Hrvate ona uvijek biti „majka svih bitaka“. Prije svega zato što je oslobađanjem gotovo cjelokupnog okupiranog teritorija Republike Hrvatske omogućena uspostava legitimne i demokratski izabrane hrvatske vlasti unutar međunarodno priznatih državnih granica Republike Hrvatske i što su stvoreni uvjeti za povratak kućama više desetaka tisuća građana koji su u progonstvu živjeli od 1991. godine. Uz to, „Olujom“ je deblokirana i zaštićena zona UN-a u Bihaću, čime je od sigurne smrti spašeno više tisuća ljudi u tom gradu. Dakako, uoči i tijekom „Oluje“ svoje domove na okupiranom području Republike Hrvatske je prije dolaska hrvatskih snaga napustilo više desetaka tisuća hrvatskih građana srpske narodnosti, što jest tragičan događaj, no njihov odlazak uzrokovan je beskompromisnom politikom vodstva pobunjenih Srba u Hrvatskoj i za njega hrvatska vlast nije odgovorna.

Oslobađanje Knina 5. kolovoza 1995., zbog geopolitičkog, ali i simboličnog značaja toga hrvatskoga kraljevskog grada, zaslužilo je da se taj datum proglasi Danom zahvalnosti i pobjede u Domovinskom ratu. Toga dana s posebnim pijetatom treba se sjetiti poginulih hrvatskih branitelja, ali i svih nevinih žrtava rata, bez obzira na to kojoj strani su pripadali. Iako nije riječ o planskom djelovanju, u danima ponosa i sjećanja ne treba prešutjeti ni incidente u kojima su ubijeni srpski civili, jer je suočavanje s negativnim stranicama vlastite prošlosti preduvjet da zločin pojedinca ne pomuti čistoću ideje i cijelog događaja, odnosno da pobjednik ne postane moralni gubitnik. S obzirom na retoriku iz Beograda i primjedbe nekih dužnosnika srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj koje se javljaju uoči svake proslave “Oluje”, u uvodu fotomonografije navedeno je: “I zbog žrtava, Hrvatska ima pravo i obvezu dostojanstveno obilježiti 5. kolovoza 1995. i vojno-redarstvenu operaciju Oluja. Posebno ima obvezu čuvati povijesnu istinu o Domovinskom ratu od nasrtaja neobjektivnih prikaza i interpretacija, kakvih smo svjedoci.”

Među izdanjima Centra je i studija Dubravka Halovanića i Martina Barića *Izravni demografski gubici Karlovačke županije u Domovinskom ratu*, zamišljena kao prilog istraživanju ukupnih demografskih gubitaka RH u Domovinskom ratu. Naime, s obzirom na to da su žrtve na hrvatskoj strani evidentirane u popisima Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, radi dobijanja cjelovitog popisa žrtava Domovinskog rata Centar u svoju bazu podataka unosi podatke o poginulima u Domovinskom ratu na okupiranom području RH (uglavnom osobe srpske narodnosti). Uz odavanje počasti žrtvama rata, poimeničnim popisom svih poginulih u Domovinskom ratu Centar želi spriječiti manipulacije s brojem poginulih, kojih smo svjedoci u suvremenoj povijesti.

Na temelju sadržaja spomenutih knjiga i dokumenata može se zaključiti da je Domovinski rat jedno od najsajnijih razdoblja hrvatske povijesti te da generaciji koja je 1991. uspjela obraniti, a potom i osloboditi Hrvatsku pripada posebno mjesto u hrvatskoj povijesti. Istodobno, primjetno je da odnos prema Domovinskom ratu u medijima nije primjeren njegovoj važnosti i da mnogi još nisu svjesni da su 1991. i 1995. bile sudbonosne godine za hrvatski narod, te da je Domovinski rat temelj suvremene hrvatske države.

I. Ustroj Centra

Odluka o osnivanju Centra potvrđena je na Saboru RH u prosincu 1994., a imenovanjem v.d. ravnatelja 2. ožujka 2005. Centar je počeo s radom. Sredinom ožujka Centar je imao tri zaposlena djelatnika (povjesničar, viši arhivist i upravni pravnik), čija je zadaća bila pripremiti zakonske akte potrebne za ustroj i rad Centra. Zbog proceduralnih poteškoća oko odabira članova Upravnog vijeća Sabor RH je tek 1. srpnja donio Odluku o imenovanju predsjednika, potpredsjednika i 5 članova Upravnog vijeća centra, a 22. srpnja održana je prva sjednica Upravnog vijeća. U kolovozu 2005. odobren je Statut Centra i raspisan natječaj za ravnatelja, kojeg je, na prijedlog Upravnog vijeća, Vlada RH imenovala 22. rujna. Izabrani ravnatelj, mr. sc. Ante Nazor, je odmah potom pripremio i ponudio na usvajanje Upravnom vijeću prijedloge zakonskih akata neophodnih za rad Centra, kao i logotip Centra. U prosincu 2005. je raspisan natječaj za zaposlenike Centra, za koje je pripremljen pisani test o poznavanju događaja iz Domovinskog rata i predviđen usmeni razgovor, a krajem prosinca i početkom siječnja 2006. izvršena je selekcija kandidata. Zapošljavanje vježbenika i arhivista provedeno je u skladu s vizijom da barem troje među njima, u razumnom vremenskom roku, zasluži titulu doktora znanosti na temama iz Domovinskoga rata i steknu potrebno znanje za stručnu i znanstvenu prezentaciju Domovinskoga rata.

Zapošljavanjem zaposlenika u veljači 2006. godine, nakon provedenoga natječaja, završen je glavni dio ustrojavanja Centra. Od tada se u Centru intenzivno prikuplja i sređuje gradivo iz Domovinskoga rata, te provode programske aktivnosti u cilju znanstvenog prikaza događaja iz Domovinskog rata. Na kraju 2006. Centar je imao 15, a od kraja 2007. ima ukupno 18 zaposlenika (svi zaposlenici imaju osigurano radno mjesto – stol s osobnim računalom:

- dr. sc. Ante Nazor (ravnatelj Centra),
- viši arhivist Mate Rupiće (pomoćnik ravnatelja za arhivsko gradivo Centra),
- mr. sc. Ana Holjevac Tuković (pročelnik Odjela za arhivsko gradivo Centra),
- Indira Alpeza (voditelj Službe Općih poslova),
- Elizabeta Dinter (voditelj računovodstva),
- arhivisti: mr. sc. Anđela Ljubas, Josipa Kraljević, Željka Križe Gračanin, Julija Barunčić Pletikosić, Janja Sekula, Ilija Vućur, Slaven Ružić, Ivan Brigović, Ivan Radoš, Natko Jerčić Martinčić, Domagoj Štefančić,
- arhivski tehničari: Nikola Perić i Danijel Šoštarić.

Svi zaposlenici su diplomirani povjesničari (8 je na doktorskom studiju), osim mr. sc. A. Ljubas - dipl. sociolog, I. Alpeze - upravni pravnik i E. Dinter - dipl. ekonomist te dva arhivska tehničara (SSS).

Tijekom 2008. godine dvije zaposlenice su otišle na porodiljni dopust (Julija Barunčić Pletikosić od svibnja i Josipa Kraljević od rujna), a umjesto njih su na godinu dana zaposleni Hrvoje Babić (na mjesto arhivskog tehničara, SSS) i Elizabeta Wagner (radi sređivanja baze fotografija, VSS).

Prema Statutu Centra Odjel za arhivsko gradivo podijeljen je na:

- Odsjek za konvencionalno gradivo,
- Odsjek za nekonvencionalno gradivo (fotografija, film, video zapisi).

Uza to, u Centru su kao posebne jedinice ustrojene i:

- Služba Općih poslova (1 osoba),
- Računovodstva (1 osoba).

U Statutu Centra planiran je i Odjel za znanstveno istraživanje.

Od potrebne opreme zaposlenici Centra krajem 2008. na raspolaganju su imali:

1. 1X Epson 4500 Printer u boji + ispis na CD+DVD
2. 18 x stolnih svjetiljka
3. Hladnjak
4. 1 x Sony HiFi
5. 2 x Panasonic telefax
6. 1 x Bežični telefon
7. 1 x Server
8. 1 x fotostativ
9. 1 x Olympus digitalni fotoapararat
10. 3 x Olympus digitalni diktafon + SD kartice
11. 3 x Epson F3200 protočni film skener
12. 2 x Microtec skenert u boji
13. 1x HP skener u boji
14. 1 x Nasuatec MP2000 Fotokopirka + Protočni skener
15. 1 x Canon Protočna fotokopirka
16. 11x HDD eksterni ICYBOX 320GB
17. 10 x HDD eksterni ICYBOX 1TB (2x 500GB HDD)
18. 1 x Panasonic SVHS+DVD snimač (Teren)
19. 4 x Plector externi DVD-CD snimač
20. 2 x Mini studija za presnimavanje (2 DVD snimača, 2 VHS snimača, 2 DVD player, 2 TV
21. 16 x PC+Monitor
22. 1 x OKI B6300 printer B\W
23. 2 x OKI B4250 printer B\W
24. 3 x Laptop
25. Philips eksterna pržilica

Predloženo za otpis zbog kvara ili istrošenosti (popravak nije isplativ):

1. Vivax DVD snimač (pokvaren)
2. HP 5940 – printer u boji (pregorio)
3. 2X PC s monitorom (istrošenost, iskoristit će se rezervni dijelovi)
4. Sony – VHS snimač (pregorio – preopterećen)
5. Philips eksterna pržilica (istrošenost)
6. ICYBOX HDD eksterni 1 TB (pokvaren)
7. 4 x ICYBOX HDD eksterni 320 GB (pokvaren, dijelovi - diskovi iskorišteni za dodatak u druge PC)
8. UPS - Neprekidni izvor energije (pregorio)

II. Rad Odjela za arhivsko gradivo (15 djelatnika)

Odjel je radio na:

- prikupljanju i zaštiti arhivskog gradiva iz Domovinskog rata;
- sređivanju gradiva tzv. RSK;
- prikupljanju dokumenata za obranu Hrvatske, odnosno hrvatskih generala A. Gotovine, I. Čermaka i M. Markača te generala S. Praljka pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju;
- na selekciji i pripremi dokumenata za tiskanje knjiga iz serije: *Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti*;
- na stvaranju memoarskog gradiva (intervjui sa zapovjednicima i pripadnicima ratnih postrojbi te sudionicima pojedinih događaja), i dr.

Za čuvanje preuzetog i prikupljenog gradiva osigurana su potrebna spremišta.

Konvencionalno gradivo čuva se u spremištima u Centru (150 m²) i novouređenom spremištu u Kerestincu (150 m²), koje zbog visine prostora može primiti više od 1000 dužnih metara gradiva, a nekonvencionalno gradivo čuva se u primjerenim uvjetima u posebnim spremištima u Hrvatskom državnom arhivu na Marulićevom trgu 21 i Hrvatskoj kinoteci.

Sređivanje arhivskog gradiva

Zaposlenici Centra preuzeli su ili prikupili i sređuju **3022 kutije** arhivskog gradiva „Paradržavnih i paravojnih postrojbi na okupiranom području RH 1990.-1995.“, koje je od iznimne važnosti za istraživanje povijesti Domovinskog rata. Arhivsko gradivo preuzeto je u 4 navrata od različitih imatelja. Prilikom preuzimanja gradivo je bilo u rasutom stanju, s neprepoznatljivim cjelinama.

Odmah po osnivanju i preuzimanju gradiva Centar se povezao s obranama osoba optuženih pred Međunarodnim sudom za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju i sukladno njihovim zahtjevima pokrenuo sređivanje i arhivsku obradu gradiva središnjih civilnih i vojnih ustanova tzv. RSK.

Do sada su izdvojeni i arhivistički sređeni fondovi i zbirke:

1. Paradržavne i paravojne postrojbe na okupiranom teritoriju RH
2. Skupština „Republike Srpske Krajine“
3. Vlada „Republike Srpske Krajine“
4. Ministarstvo odbrane tzv. „Republike Srpske Krajine“
5. Glavni štab „Srpske vojske Krajine“
6. 9. korpus oružanih snaga SFRJ
7. 7. korpus „Srpske vojske Krajine“
8. Zbirka vojnih zemljovida
9. Sekretarijat za unutrašnje poslove Okučani
10. Štab teritorijalne odbrane Zapadna Slavonija
11. Skupština općine Knin
12. Skupština općine zajednica općina sjeverna Dalmacija
13. Skupština općine Pakrac
14. Ministarstvo odbrane RSK – „Uprava zapadna Slavonija“
15. Ministarstvo unutrašnjih poslova „Republike Srpske Krajine“
16. 98. pješadijska brigada 18. korpusa SVK
17. 54. pješadijska brigada 18. korpusa SVK
18. Sekretarijat za unutrašnje poslove Knin
19. Zbirka stampata
20. Zonski štab TO zapadna Slavonija
21. Vrhovni savet odbrane „RSK“

22. Ministarstvo odbrane „RSK“ – uprava „Sjeverna Dalmacija“
23. Općinski štab TO Okučani
24. Općinski štab TO Pakrac
25. Općinski štab TO Daruvar
26. Općinski štab TO Grubišno Polje
27. Općinski štab TO Novska
28. 63. odred TO Daruvar
29. 59. odred TO Podravka Slatina
30. Sekretarijat za unutrašnje poslove Kostajnica
31. Stanica milicije Dubica
32. Stanica javne bezbjednosti Dvor
33. Srpska pravoslavna crkva
34. Zbirka tiskovina.

Za sve fondove i zbirke napravljeni su sumarni inventari ili inventarni popisi prema zahtjevima struke; dakako, s preuzimanjem novog gradiva i sređivanjem fondovi se nadopunjuju i njihovo sređivanje trajat će sve do konačnog sređivanja cjelokupnog gradiva.

Odsjek za nekonvencionalno gradivo

Sukladno obvezama iz Zakona o Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata, uz konvencionalno prikupljano je i nekonvencionalno gradivo (fotografije, video i audio zapisi). Na zahtjeve pojedinaca i pravnih osoba gradivo je korišteno u službene svrhe; Odsjek je odgovorio na 40 zahtjeva i izdao 38 DVD-a iz Zbirke digitalnih dokumenata, Zbirke video zapisa i Zbirke fotografija. Tijekom godine bila je izvršena priprema i otprema gradiva za potrebe čitaonice (korisnika).

Do 31. prosinca 2008. *Zbirka video zapisa* ukupno je imala **1450 sati** video zapisa.

Zbirka fotografija je 31. prosinca 2008. imala **11.900** slikovnih zapisa. Od toga je obrađeno oko **9500 fotografija**; problem je što veći dio njih nije moguće detaljno opisati (vrijeme i mjesto nastanka, identifikacija ljudi i postrojbi), čime je umanjena njihova dokumentaristička vrijednost.

Zbirka memoarskog gradiva sadrži ukupno **102 tehničke jedinice** (CD-a), uglavnom svjedočenja sudionika Domovinskog rata, uključujući i izlaganja na stručnim i znanstvenim skupovima o Domovinskom ratu.

Za *Zbirku zemljovida* prikupljeno je i digitalizirano **165 zemljovida**. Zbirka sadrži **36 tehničkih jedinica** (CD – DVD) i jedan vanjski memorijski disk (eksterni hard disc) 320 GB.

Zbirka digitalnih dokumenata (digitalizirano gradivo) sadrži ukupno **132 tehničke jedinice**.

Ukupno, sa zbrojem svih zbirki, Odsjek za nekonvencionalno gradivo sadrži ukupno **1833 tehničkih jedinica** (DVD-a/CD-a):

- *Zbirka video zapisa* 1393 tehničkih jedinica / **1450 sati video zapisa**
- *Zbirka fotografija* 170 tehničkih jedinica / **11.900 slikovnih zapisa (fotografija)**
- *Zbirka memoarskog gradiva* 102 tehničke jedinice / **97 sati tonkog zapisa**
- *Zbirka zemljovida* 36 tehničkih jedinica / **165 primjeraka različitih zemljovida**
- *Zbirka dokumenata* 132 tehničke jedinice.

S obzirom na to da digitalni oblik zapisa omogućuje postupak pretraživanja, sortiranja

i analiziranja podataka koji se nalaze na zapisu, Centar je formirao odgovarajući informacijski sustav uz programski paket radi što lakšeg upravljanja zapisima. Krajem 2006. godine u Centru su instalirane baze za fotografije i video zapise. U drugoj polovici 2006. Hrvatski državni arhiv pokrenuo je izradu arhivskog informacijsko-evidencijskog sustava nazvanog ARHiNET. Osmišljen je kao mrežno programsko rješenje koje obuhvaća sve funkcije arhiva: čuvanje, zaštitu, obradu i korištenje arhivskoga gradiva. Arhinet je ujedno i registar arhivskih fondova i zbirki RH, središnja evidencija arhivskoga gradiva u Hrvatskoj. Time se omogućuje on-line pristup podacima o arhivskim fondovima i zbirkama koji su čuvaju u državnim i drugim arhivima te kod drugih imatelja arhivskog gradiva. U rujnu 2007. godine i Centar je uključen u navedeni projekt, te je predviđeno da se iz postojećih baza koje posjeduje Centar radi na unosu i prenošenju podataka u ARHiNET, no zbog određenih problema baza fotografija u ARHiNET-u još nije zaživjela.

Primjerice, radi zaštite arhivskog gradiva i sprječavanja daljnjeg oštećenja izvornika, tijekom 2008. godine digitalizirano je (skenirano):

- **Srbijanski tisak:** Politika – rujan-prosinac 1991., Borba – rujan-prosinac 1991., Politika Ekspres 1993., Politika 1993., 1994., Dnevnik 1994.;
- **Američki tisak:** Houston Chronicle, The Wall Street Journal, USA Today - novinski članci iz razdoblja 1991./1995., New York Times, Chicago Tribune, Washington Post, Houston Post – novinski članci iz razdoblja 1992./1997.;
- **Njemački tisak:** Der Spiegel iz 1992.;
- **Vila Velebita:** list Like i velebitskog primorja – od br. 1 do br. 20 1992./1994. i od 21 do 40 1994./1995.;
- **Dokumenti srpske provenijencije:** Komanda 5. VO., Stanica javne sigurnosti Benkovac, Glavni štab TO SAOK, Komanda 9. Korpusa, dokumenti o napadima na Zadar, Dokumenti srpske provenijencije iz Domovinskog rata na području PU Zadarske, 3 d/m.

Evidencija imatelja arhivskog gradiva iz Domovinskog rata

Centar je prikupio i podatke o imateljima arhivskog gradiva iz Domovinskog rata (Hrvatski informativni centar gospodina Ante Belje, privatna arhiva - Pavle Vranjican, Ivan Pandža Orkan itd.) i o arhivskom gradivu u Državnim arhivima u Hrvatskoj, u Open Society Archives u Budimpešti, u INDOK službi HTV-a, Središnjem vojnom arhivu Ministarstva obrane RH, te o gradivu iz Domovinskog rata u državnim institucijama RH koje se još nalazi u pismohranama stvaratelja.

Korisnička služba

U proteklom razdoblju Centar je zaprimio 231 zahtjev od pravnih i fizičkih osoba, ne računajući gotovo svakodnevne upite i zahtjeve državnih službi i timova za obranu generala na sudu u Haagu za korištenje arhivskog gradiva. Na zahtjev korisnika, fizičkih i pravnih osoba, digitalizirano je 17.782 stranica arhivskog gradiva, koje je izdano na DVD mediju.

Biblioteka Centra

Biblioteka Centra (računajući i knjige koje su kopirane ili presnimljene na CD) ima više od 600 pojedinačnih naslova, odnosno više od 700 knjiga (točan broj trenutno nije moguće navest, jer sve knjige još nisu uvedene u inventar knjižnice).

Istraživanje:

Izravni demografski gubici Republike Hrvatske u Domovinskom ratu

S obzirom na to da su žrtve u Domovinskom ratu na hrvatskoj strani evidentirane u popisima Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Centar u svoju bazu podataka unosi podatke o poginulima u Domovinskom ratu **na okupiranom području RH**. Naime, radi određivanja što preciznijeg broja ljudskih gubitaka u Domovinskom ratu, odnosno kako bi se omogućio cjelovit uvid u izravne demografske gubitke (svih) građana RH u Domovinskom ratu, Centar je izradio bazu podataka o žrtvama na okupiranom području Republike Hrvatske (područje tzv. RSK, dakle uglavnom osobe srpske narodnosti). Baza objedinjava podatke iz različitih evidencija, a podatci se nadopunjuju i verificiraju na temelju izvornog arhivskog gradiva. Provjerom na izvornom gradivu i korištenjem novih izvora osigurava se cjelovitost i pouzdanost podataka o žrtvama Domovinskog rata; do ožujka 2009. u bazu su unijeti podaci za oko 5300 poginulih ili umrlih prirodnom smrću na okupiranom području RH (podaci iz dokumenata „Republike Srpske Krajine“ uneseni u bazu podataka HMDCDR). U tijeku je unos novih podataka, dobijenih od Uprave za zatočene i nestale (Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti) za više od 400 poginulih ili ubijenih osoba na području oslobođenom u vro „Oluja“, čija su tijela ekshumirana nakon te operacije.

Dosadašnji podaci o poginulima u Domovinskom ratu u RH (do svibnja 2009.):

- za **1889** osoba sudbina nije poznata („nestali“); 1062 s hrvatske, a 827 sa srpske strane (podaci Uprave za zatočene i nestale Ministarstva OBMS);
- najmanje **12.078** poginulih na hrvatskoj strani („Privremeni popis poginulih“ – pripremila Uprava za zatočene i nestale Ministarstva OBMS za potrebe Međunarodnog kaznenog suda u Haagu); popis treba nadopuniti;
- **5306** poginulih i umrlih prirodnom smrću na okupiranom području RH (podaci iz dokumenata „Republike Srpske Krajine“ uneseni u bazu podataka HMDCDR).

Ukupno: najmanje 19.273 poginulih i umrlih građana RH u Domovinskom ratu; uz napomenu da je u taj broj uračunat i dio građana na okupiranom području RH koji je umro prirodnom smrću, dakle ne može se računati u izravne demografske gubitke koji su posljedica Domovinskog rata (baza podataka se još sređuje, pa njihov točan broj još nije poznat).

Predviđeno je da se do kraja ove godine, u suradnji s Upravom za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, javno objavi (na web stranici) radna verzija popisa poginulih u Domovinskom ratu, kako bi se s vremenom mogla ažurirati i postati konačna.

Dosadašnji rezultati:

Baza podataka Centra (poginuli na okupiranom području RH)

- **5306** poginulih i umrlih prirodnom smrću na okupiranom području RH

Od toga:

- 3654 pripadnika JNA i srpskih paravojnih postrojbi, 1432 civila i 220 osoba neutvrđenog statusa.
- narodnosti: 4848 Srba, 252 Hrvata, 10 Mađara, 53 muslimana – Bošnjaka, 1 Rom, 1 Slovenac, 95 osoba „ostale“ narodnosti (Albanci, Crnogorci, Bugari ...), te 45 osoba čija narodnost nije poznata.
- način stradavanja: 3066 poginulih, 598 ubijenih, 344 samoubojstava, 207 čija je smrt posljedica ranjavanja, te 882 umrlih, a za ostale nema podataka o okolnostima smrti.
- mjesto prebivališta (prema regijama): 931 Sjeverna Dalmacija; 616 Lika, 618 Kordun, 727 Banovina, 520 Zapadna Slavonija, 392 Istočna Slavonija, Baranja i zapadni Srijem (s toga područja imamo najmanje izvora); dakle za ukupno 3804 osoba je poznato mjesto prebivališta, a za preostale još ne, jer je postupak sređivanja baze u tijeku.

Osnovne odrednice na kojima se temelji baza podataka Centra:

- ime i prezime osobe, ime oca (ili majke, ako je ime oca nepoznato)
- nacionalnost i spol
- datum, mjesto i općina rođenja
- adresa i mjesto prebivališta
- slika osobe (uglavnom nije dostupna)
- obrazovanje osobe i zanimanje
- status osobe (pripadnik JNA i paravojnih postrojbi, civil, pripadnik HV-a, ostalo)
- JMBG (uglavnom nedostaje kod osoba srpske narodnosti)
- datum i mjesto stradavanja
- način stradanja (poginuo, nestao, ubijen, samoubojstvo, smrt posljedica ranjavanja, smrt posljedica bolesti, poginuo nesretni slučaj, poginuo prometna nezgoda, poginuo u akciji, ubijen u zatočeništvu)
- okolnosti stradavanja (kod kuće, nepoznato, ostalo, prilikom bombardiranja, u borbi, u logoru, u zatvoru, u zbjegu, nesretni slučaj),
- počinitelj (HV, JNA i paravojne postrojbe, nepoznato, ostali)
- izvori (dokumenti ili literature iz koje su preuzeti podaci)
- ostalo (detalji iz dokumenata o poginulima koji se čine zanimljivima).

U tijeku je stvaranje osobnih dosjea za svaku poginulu ili umrlu osobu te njihova digitalizacija i pridruživanje bazi podataka. Zbog nepotpunih izvora srpske provenijencije odrednice poput JMBG, mjesta rođenja ili prebivanja, uglavnom nije moguće popuniti, pa nakon što prođemo sve izvore, treba pokrenuti završni projekt kojim će se upotpuniti trenutne praznine u bazi podataka.

III. IZDAVAČKA DJELATNOST

(do svibnja 2009. Centar je tiskao 18 vlastitih izdanja knjiga, koje je promovirao više od 40 puta, u raznim gradovima i mjestima)

Dokumenti: Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. (ur. Mate Rupić)

- knjiga 1: *Oružana pobuna Srba u Hrvatskoj i agresija Oružanih snaga SFRJ i srpskih paravojnih postrojbi na Republiku Hrvatsku (1990.-1991.)*, Zagreb, 2007.;
- knjiga 2, *Dokumenti paradržavnih i političkih ustanova pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (1990.-1991.)*, Zagreb, 2007.;
- knjiga 3: *Oružana pobuna Srba u Hrvatskoj i agresija Oružanih snaga SFRJ i srpskih paravojnih postrojbi na Republiku Hrvatsku (siječanj-lipanj 1992.)*, Zagreb, veljača 2008.;
- knjiga 4: *Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (siječanj-lipanj 1992.)*, Zagreb, veljača 2008.;
- knjiga 5: *Dokumenti vojne provenijencije „Republike Srpske Krajine“ (srpanj-prosinac 1992.)*, Zagreb, veljača 2009.;
- knjiga 6: *Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (srpanj-prosinac 1992.)*, Zagreb, veljača 2009.

U pripremi:

- knjiga 7: *Dokumenti vojne provenijencije „Republike Srpske Krajine“ (siječanj-lipanj 1993.)*.
- knjiga 8: *Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (siječanj-lipanj 1993.)*.

* Knjige dokumenata broj 2, 4 i 6 Centar je tiskao u suizdavaštvu s Hrvatskim institutom za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski Brod.

Memoarsko gradivo: Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995.

- knjiga 1: *Prilozi za povijest Hrvatske ratne mornarice u Domovinskom ratu (1991.)*, ur. Ante Nazor, Zagreb, 2007.;
- knjiga 2: *Novinari – svjedoci vremena - Zapisi Trajka Grkovskog: Karlovac – Plitvice 1991.-1995.*, ur. Ana Holjevac Tuković, Zagreb, studeni 2007.
- knjiga 3: Franjo Molnar, *Osječki autoportret (dnevnik zapovjednika minobacačkog voda 106. brigade, rujan 1991. - ožujak 1992.)*, ur. Julija Barunčić Pletikosić - Ante Nazor, Zagreb, studeni 2008.

U pripremi:

- knjiga 4: *Zapisi s Banovine 1990., 1991. i 1995.*

Fotomonografije:

- Marijo Filipi „*Na istočnom pragu domovine (Slavonija, ljeto/jesen 1991. – kamerom i perom)*“, ur. Ante Nazor, Zagreb, 2006.;
- Ante Nazor, *Oluja pobjede*, Zagreb, kolovoz 2007.;
- Željko Gašparović, *Svjetlost slobode*, Zagreb, studeni 2007.
- Damir Fabijanić, *Plodovi zla*, Zagreb, studeni 2007.

U pripremi:

- Hrvatski ratni plakat u Domovinskom ratu.

Knjige, znanstvene i stručne studije, zbornici radova:

- Ante Nazor, *Počeci suvremene hrvatske države*, Zagreb, 2007.
- Davor Marijan, *Oluja*, Zagreb, rujan 2007.
- *Specijalne postrojbe MUP-a RH u Oluji* (ur. Ante Nazor), Zagreb, kolovoz 2008.
- *Grad je bio meta: bolnica, dom umirovljenika ...* (srpska agresija na RH i okupacija Vukovara 1991.), ur. Ante Nazor, Zagreb, studeni 2008.
- Martin Barić – Dubravko Halovanić, *Izravni demografski gubici Karlovačke županije u Domovinskom ratu*, ur. Ante Nazor, Zagreb, studeni 2008.

Katalozi izložbi - prospekti:

- tekst za katalog izložbe: Mjesto sjećanja - Vukovarska bolnica 1991., Zagreb, 2006.;
- tekst za prospekt za Spomen dom na Ovčari (Zagreb, 2006.) - 35.000 komada, na hrvatskom i 4 strana jezika (engleski, njemački, talijanski, francuski);
- prospekt izložbe *Počeci suvremene hrvatske države – kronologija događaja*, Zagreb, 2006.

IV. KULTURNO-PROSVJETNA DJELATNOST

Izložbe, znanstveni i stručni skupovi, javne tribine i predavanja, promocije koje je organizirao Centar ili je bio suorganizator (predavači su bili zapovjednici i neposredni sudionici događaja, te povjesničari), **te skupovi na kojima su sudjelovali zaposlenici Centra:**

Uz vlastitu izložbu koja je postavljena u 9 različitih gradova i mjesta, Centar je u suradnji s drugim ustanovama (Vojni muzej MORH-a, Ministarstvo zdravstva) aktivno sudjelovao u pripremi izložbi i kataloga izložbi:

- „**Oluja 1995.**“ - povodom 10. godišnjice vojno-redarstvene operacije Oluja (otvorena je 5. kolovoza 2005. u Kninu.
- „**Vukovarska bolnica 1991.**“ - povodom obilježavanja 15. godišnjice okupacije Vukovara (otvorena je 18. studenoga 2006. u vukovarskoj bolnici).

Izložba: „Počeci suvremene hrvatske države – kronologija događaja“;

- Zagreb – Hrvatski državni arhiv (29. svibnja 2006.),
- Knin (4. kolovoza 2006.),
- Petrinja (14. rujna 2006.),
- Lipik (5. prosinca 2006.),
- Pakrac (2. ožujka 2007.),
- Novska (30. travnja),
- Jasenovac (21. svibnja),
- OŠ u Batrini kraj Nove Kapele (20. rujna),
- Nova Gradiška (početak listopada 2008.).

U pripremi: Izložba o Trpinjskoj cesti (autor: vukovarski branitelj Ive Leutar), Dubrovnik, prosinac 2009.

Promocije izdanja Centra (do listopada 2009.):

- 2006.:** - 6. prosinca, Nova Gradiška,
- 17. prosinca, Cernička Šagovina
- 21. prosinca, Zagreb - Klub novinara HND.

2007.:

- 25. siječnja, Osijek, knjižnica „Svjetlost grada“ na Trgu A. Starčevića 4
- 26. travnja, Dubrovnik
- 29. svibnja, Zagreb - Hrvatski državni arhiv
- 31. svibnja, Rijeka - Filodramatica (Korzo)
- 12. lipnja, Split - Vojna luka HRM Lora
- 19. lipnja, Sinje - Sjemenište u Sinju
- 20. lipnja, Šibenik - Gradska knjižnica
- 21. lipnja, Supetar (ot. Brač) - Gradska knjižnica
- 4. kolovoza, Knin - Kninska tvrđava
- 20. rujna, Batrina (kraj Nove Kapele) - Osnovna škola u Batrini
- 13. studeni, Zagreb - Vojni ordinarijat
- 5. prosinca, Zagreb - dvorana – predavaona Gradske knjižnice
- 6. i 7. prosinca, Dubrovnik
- 11. prosinca, Zagreb - Hrvatski institut za povijest
- 14. prosinca, Hrvatska Kostajnica - Hrvatski dom.

2008.:

- 7. veljače, Karlovac - Gradska knjižnica
- 15. veljače, Novska - Gradska vijećnica
- 20. veljače, Zagreb, hotel Westin
- 29. veljače, Pakrac
- 10. ožujka, Zagreb - Matica hrvatska
- 11. travnja, Požega
- 8. svibnja, Osijek, knjižara „Svjetlo grada“, Trg Ante Starčevića 1
- 15. svibnja, Karlovac - Gradska knjižnica
- 28. svibnja, Bjelovar
- 30. svibnja, Sisak, hotel „Panonija“
- 5. lipnja, Zagreb - Hrvatsko slovo
- 18. lipnja, Gospić – pučko učilište
- 2. srpnja, Zagreb - Hrvatski državni arhiv
- 4. kolovoza, Knin - dvorana veleučilišta
- 5. kolovoza, Tomislavgrad - dvorana skupštine Županije
- 23. rujna, Zagreb - prostorije Društva političkih zatvorenika
- 6. listopada, Hvar (otok Hvar), Loggia
- 25. studeni, Zagreb - Hrvatski institut za povijest.

2009.:

- 25. veljače: Vukovar - bolnica
- 26. veljače: Osijek, knjižara Svjetlo grada, Trg A. Starčevića
- 23. travnja: Karlovac - gradska knjižnica
- 27. svibnja: Zagreb – Hrvatski državni arhiv
- 4. kolovoza: Knin
- 25. rujna: Bjelovar
- 21. listopada: Orahovica.

Skupovi, predavanja ...

Do početka 2009. održano je više od 20 javnih tribina i predavanja u organizaciji ili suorganizaciji Centra (predavači su bili zapovjednici i neposredni sudionici događaja, te povjesničari).

Istodobno, zaposlenici Centra imali su izlaganja na više od 20 stručnih i znanstvenih skupova te 10-ak prigodnih tematskih predavanja za učenike u školama ili za građane.

a) Skupovi, predavanja ... (u organizaciji ili suorganizaciji Centra):

- **Zagreb** – Hrvatski državni arhiv, 20. travnja 2005.: javna prezentacija filmskoga gradiva o Domovinskom ratu koje je u posjedu Vijeća Projekta filmske dokumentacije iz Splita (oko 50.000 metara filmskoga materijala snimljenoga tijekom Domovinskoga rata); moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb** – Hrvatski institut za povijest, 27. travnja 2005.: *Vojno-redarstvena operacija Bljesak*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb** – Hrvatski institut za povijest, 21. prosinca 2005.: *Oslobađanje dijela zapadne Slavonije – jesen/zima 1991.*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Nuštar**, 13. listopada 2006.: *Pokušaj deblokade Vukovara 13. listopada 1991.*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Grubišno Polje**, 25. listopada 2006.: *Vojno-redarstvena operacija „Otkos-10“*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Daruvar**, 26. listopada 2006.: *Vojno-redarstvene operacije „Orkan '91.“ i „Papuk '91.“*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Sesvete**, 9. studenoga 2006.: *Bitka za Vukovar 1991.*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Lipik**, 5. prosinca 2006.: *Oslobađanje Lipika 6. prosinca 1991.*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb - Hrvatski institut za povijest**, 14. prosinca 2006.: *Operativne zone HV-a krajem 1991.*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb - Hrvatski državni arhiv**, 21. prosinca 2006., sastanak - okrugli stol *Zastupljenost i kvaliteta sadržaja o Domovinskom ratu u nastavnom planu i programu za škole u RH.*

- **Pakrac**, 2. ožujka 2007.: *Događaji u Pakracu 1.-3. ožujka 1991. (oružana pobuna Srba u Pakracu)*; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb** - profesorska dvorana Hrvatskog državnog arhiva, 28. ožujka 2007.: stručno savjetovanje na temu „Zaštita arhivskog gradiva“, s naglaskom na čuvanje video zapisa iz Domovinskog rata; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb** - dvorana – predavaona Gradske knjižnice, 5. prosinca 2007.: ravnatelj Centra Ante Nazor i voditeljica Odsjeka za nekonvencionalno gradivo Centra Ana Holjevac Tuković održali su djelatnicima gradskih knjižnica u Zagrebu predavanje o Domovinskom ratu, te predstavili rad i izdanja Centra; na kraju predavanja prikazan je DVD „Vukovar 1991.“, koji je Centar priredio s umjetničkom agencijom MISSART.

- **Hrvatska Kostajnica** – Hrvatski dom, 14. prosinca 2007.: Revija dokumentarnih filmova iz Domovinskog rata; Centar je kao suorganizator predstavio svoj rad i izdanja, a u suradnji s Pavlom Vranjicanijem osigurao je prikazivanje dokumentarnog filma od 100 minuta, s autentičnim snimkama događaja od srpnja do rujna 1991. u Kostajnici; moderator i predavač (o radu Centra i njegovim izdanjima) ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb** - Hrvatski državni arhiv (profesorska čitaonica), 18. siječnja 2008.; predavanje admirala Davora Domazeta o strategiji, povodom obljetnice VRO

Maslenica, za djelatnike Centra.

- **Zadar** - svečana dvorana Filozofskog fakulteta, 21. siječnja 2008.: Stručni skup o VRO Maslenica (operacija Gusar); moderator i predavač (gradivo RSK o operaciji Maslenica) ravnatelj Ante Nazor.

- **Zagreb** - Hrvatski studiji u Zagrebu (Borongaj, dvorana Zagreb), 26. svibnja 2008.: Predavanje akademika Davorina Rudofla „Tko je, kada i zašto započeo rat protiv Hrvatske“; moderator ravnatelj Ante Nazor.

- **Zadar** - hotel Kolovare, 22.-23. lipnja 2008.: Državni seminar za učitelje i nastavnike povijesti o temi Domovinski rat, u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i našeg Centra: govorili su ravnatelj Ante Nazor i djelatnik Ivan Radoš, a moderator predavanja je bio ravnatelj Ante Nazor;

- **Zagreb** - Profesorska čitaonica HDA, 12. rujna 2008.: predavanje djelatnica Željke Križe Gračanin i Ane Holjevac Tuković pitomcima Vojne akademije iz Finske o radu Centra, uz prikaz 10-minutnog autentičnog video zapisa o napadu JNA i srpskih postrojbi na Dubrovnik;

- **Hrvatska Kostajnica** – Hrvatski dom, 12. rujna 2008.: Javna tribina „Sjećanje na obranu Hrvatske Kostajnice, ljeto 1991.“ i dokumentarni film Pavla Vranjicanija: „Hrvatska Kostajnica, srpanj-rujan 1991.“; moderator i predavač (Kostajnica u gradivu RSK) ravnatelj Ante Nazor.

- **Slunj** - Župni ured, 13. studeni 2008.: stručni skup: Okupacija Slunjskog, Saborskog i Plitvičkog kraja, u organizaciji Udruge iz Karlovca i našeg Centra; izlaganje je imala djelatnica Ana Holjevac Tuković, a govorio je i ravnatelj Ante Nazor.

- **Dubrovnik** - zgrada PU Dubrovačko-neretvanske („Vila palma“), 5. prosinca 2008.: Okrugli stol „Uloga policije u obrani Dubrovnika“ u organizaciji Udruge specijalne policije iz Domovinskog rata i našeg Centra; govorio i ravnatelj Ante Nazor.

- **Šibenik** - Hotel Ivan (Solaris), 14.-17. travnja 2009.: Državni seminar za nastavnike povijesti u osnovnim i srednjim školama, u organizaciji Agencija za odgoj i obrazovanje, a uz stručnu suradnju našeg Centra (odgovornost za teme i predavače); predavanje su imali djelatnici Ivan Radoš, Ana Holjevac Tuković i ravnatelj Ante Nazor.

- **Pakrac** - Gradska vijećnica i **Bjelovar** – dvorana Veleučilišta, 21. travnja 2009.: stručni skup „Masovne grobnice iz Domovinskog rata“, u organizaciji Udruge obitelji poginulih branitelja Kusonje 1991.-1993. i našeg Centra; izlaganje je imao djelatnik Centra Natko Jerčić Martinić na temu: Dokumenti tzv. RSK o masovnim ubojstvima, a moderator skupa bio je ravnatelj Centra Ante Nazor.

- **Pakrac** – Gradska vijećnica, 4. svibnja 2009.: okrugli stol na temu Specijalne jedinice MUP-a RH u vro „Bljesak“, u organizaciji HMDCDR i Udruge SJP; moderator ravnatelj Centra Ante Nazor.

- **Zagreb** – Hrvatski državni arhiv (profesorska čitaonica), 5. svibnja 2009.: predavanje za dvije grupe učenika srednje prometne škole: ravnatelj Centra govorio je općenito o „Oluji“, djelatnica Centra Ana Holjevac Tuković je pripremila 20-minutni video zapis, a Ivan Radoš je govorio o dokumentima srpske provenijencije.

- **Zagreb** – Hrvatski državni arhiv, 12. svibnja 2009.: ravnatelj Ante Nazor održao je predavanje o Centru i o Domovinskom ratu (posebice o Oluji) studentima Croaticuma, koje je dovela Dinka Pasini, profesorica na Filozofskom fakultetu.

- **Zagreb** – Hrvatski studiji, 25. svibnja 2009.: javno predavanje admirala Davora Domazeta Loše na temu „Agresija na Hrvatsku 1991. i završne operacije (strategijska razina)“ (predavanje je Centar organizirao povodom Dana branitelja grada Zagreba za studente i ostale zainteresirane građane).

- **Zagreb** – Filozofski fakultet, 10. lipnja 2009.: ravnatelj Ante Nazor održao je predavanje o Domovinskom ratu za strane studente hrvatskog jezika.
- **Zagreb** – Hrvatski državni arhiv, 6. srpnja 2009.: djelatnici Centra Ana Holjevac Tuković, Julija Barunčić Pletikosić, Željka Križe Gračanin i Ivan Radoš održali su predavanje o Domovinskom ratu stranim studentima Croaticuma (predali smo im prospekt Ovčara i DVD s izdanjima Centra); power point prezentaciju pripremio je djelatnik Centra, arhivski tehničar Nikola Perić
- **Zagreb** – Hrvatski državni arhiv (tj. HMDCDR), 19. listopada 2009.: ravnatelj Centra je održao predavanje za učenike 8 razreda OŠ koje je dovela nastavnica Štimac.

Neki od predavača na skupovima i tribinama u organizaciji Centra:

Časnici HV-a i HVO-a:

- general Rahim Ademi,
- general zbora u mirovini Imra Agotić – HRZ,
- brigadir Marijan Biškić - Vojna policija HV-a,
- brigadir Branko Borković – kao zapovjednik obrane Vukovara,
- kapetan bojnog broda Stjepan Bernadić - HRM,
- stožerni narednik Robert Budrović (iznimno izlaganje vojnika o Bljesku!),
- general-pukovnik u mirovini Miljenko Crnjac – zapovjednik 123. brigade HV-a i ZP Karlovac u vro „Oluja“,
- pukovnik u mirovini Nikola Cvitanović – Mika,
- brigadni general u mirovini Izidor Češnjaj – 4. OZ Karlovac,
- general, prof., dr. sc. Krešimir Čosić,
- general-pukovnik u mirovini Đuro Dečak – zapovjednik 127. brigade HV-a,
- kontraadmiral Davorin Domazet Lošo,
- general bojnik Luka Džanko – zapovjednik ZP Bjelovar u Oluji,
- pukovnik Milan Filipović - zapovjednik 52. samostalne daruvarske bojne,
- brigadir Mladen Fuzul - 4. gbr,
- puk. Ivan Grujić, Uprava za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti,
- pukovnik Boris Jacović - 2 gbr (zapovjednik TG u vro „Maslenica“),
- general Ivo Jelić – zapovjednik 4. gbr 1991.,
- brigadni general u mirovini Miroslav Jerzečić - ratni zapovjednik OZ Bjelovar,
- Perica Jukić – zapovjednik 111. Xp brigade HVO Žepče,
- pukovnik Stjepan Klasnić - zapovjednik 76. bataljuna (Pakrac),
- Andrija Kolobarić – ratni pripadnik 1. gbr Tigrovi i Predsjednik Udruge 1. grb.,
- satnik Zvonko Košir,
- brigadir Franjo Kovačević - zapovjednik operacije „Otkos“,
- brigadir Marko Krstanović - načelnik stožera 127. brigade,
- general pukovnik HV-a Marijan Mareković,
- general-bojnik Mladen Kruljac - ratni zapovjednik 3. gbr,
- general bojnik, mr. sc. Drago Lovrić,
- general Pavao Miljavac,
- kapetan korvete Zdenko Pavić – zapovj. 57. (77.) samost. bataljuna Grubišno Polje,
- brigadni general u mirovini, mr. sc. Ivan Pokaz – ratni zamjenik Načelnika obavještajne uprave GS OS RH,
- brigadni general u mirovini Sergio Rabar – 5. OZ Rijeka,

- natporučnik Ljudevit Sakal - načelnik veze 57. (77.) sam. bataljuna,
- brigadni general u mirovini Rudi Stipčić – zapovjednik OG Posavina 1991.,
- general-pukovnik Petar Stipetić – pomoćnik načelnika GS HV-a 1995.,
- admiral u mirovini Vid Stipetić – HRM,
- brigadir Stjepan Sučić – vukovarski branitelj,
- pukovnik Krešimir Sudarević - načelnik veze 127. brigade,
- brigadir Dražen Šćuri - Hrvatsko ratno zrakoplovstvo,
- general bojnik u mirovini Petar Šimac – 6. OZ Split,
- brigadni general Frane Tomičić - 9. gbr,
- brigadir Josip Tomšić,
- Nikola Toth – Feniks – načelnik stožera i zamjenik zapovjednika OG Vukovar-Vinkovci-Županja,
- stožerni general u mirovini Anton Tus – GS OS RH,
- brigadir Željko Žgela – zapovjednik bojne 121. brigade HV-a,
- ... itd.

MUP RH-a:

- Slavko Butorac – ATJ Lučko,
- Šimo Đamić – ratni zapovjednik PJP / SJP, Slavonski Brod,
- Nikola Ivkanec - zapovjednik policijskih snaga – Glina,
- Zdravko Janić – ratni Načelnik Odjela za borbu protiv terorizma,
- Stjepan Kupsjak – zapovjednik PS Pakrac 1991.,
- general Mladen Markač – ratni zapovjednik SJP, general u mirovini,
- pukovnik Hamdija Mašinović – ratni zapovjednik SJP „Omege“ Bjelovar,
- general, mr. sc. Željko Sačić – ratni načelnik u stožeru SJP,
- Šandor Toth - zapovjednik Policijske postaje Grubišno Polje 1991.,
- pukovnik Svemir Vrsaljko – ratni zapovjednik SJP „Poskoci“ Zadar,
- policijski službenik Jozo Vukas - Odjel za terorizam i ratne zločine,
- Nikola Vukošić - zapovjednik PU Šibensko-kninske 1991.
- Mladen Vulinec – SJP „Ris“ Kutina – obrana Kostajnice,
- Ante Šoljić – Sektor SJP ...

Liječnici – ratni sanitet:

- dr. Juraj Njavro – zapovjednik saniteta ratne bolnice Vukovar,
- dr. Vesna Bosanac – ravnateljica ratne bolnice Vukovar,
- Binazija Kolesar - glavna sestra u ratnoj bolnici Vukovar,
- dr. Marijan Lukić – ratni sanitet Grubišno Polje,
- dr. Rudolf Brijačak - pripadnik saniteta Virovitica,
- dr. Darko Kirinčić – ratni sanitet Bjelovar,
- dr. Bojan Ignatovsky - ratni sanitet Daruvar,
- dr. Miroslav Kinčl – Iгла - zapovjednik saniteta na pakračko-lipičkom bojištu,
- doktorica Topić – ratna bolnica Lipik ...

- **akademik** Davorin Rudolf.

- **povjesničari:** prof. dr. sc. Miroslav Akmadža, dr. sc. Mate Artuković, dr. Nikica Barić, dr. sc. Milan Kruhek, dr. sc. Davor Marijan, dr. sc. Ivica Miškulin, dr. sc. Zdenko Radelić ...

- **sociolog:** dr. sc. Ozren Žunec.

- **demografi:** dr. sc. Anđelko Akrap, dr. sc. Dražen Živić.

- **novinarke:** Ana Mudrić, Zdenka Zvonarek i Dubravka Vukoja ...

- ostali (političari i drugi):

- Slavko Degoricija – zamjenik ministra unutarnjih poslova 1991.,
- Vladimir Delač – povjerenik vlade RH 1991.,
- Ante Delić - prvi predsjednik Kriznog štaba Grubišno Polje,
- prof. dr.sc. Mate Granić – ratni ministar vanjskih poslova,
- mr. sc. Zoran Komar, Uprava za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti,
- Anica Marić – ravnateljica Doma umirovljenika tijekom opsade Vukovara,
- Danijel Rehak - predsjednik Hrvatskog društva logoraša srpskih koncentracijskih logora,
- Ivan Vekić – ratni ministar unutarnjih poslova,
- bojnič Ivan Volf - povjerenik Vlade RH i predsjednik Kriznog štaba Grubišno Polje,

...

b) Izlaganja zaposlenika Centra (skupovi u organizaciji drugih ustanova):

- **14. lipnja 1995.**, Zagreb – Europski dom: ravnatelj Ante Nazor na okruglom stolu o Zidu boli;
- **12. prosinca 1995.**, Zagreb – Hrvatski institut za povijest: ravnatelj Ante Nazor na znanstvenom kolokviju „Domovinski rat 1991.-1995. (problemi i rezultati istraživanja)“, koji je organizirao Hrvatski institut za povijest;
- **17. siječnja 2006.**, Zagreb – Tribina grada Zagreba: ravnatelj Ante Nazor na okruglom stolu „Mirovna inicijativa majki – Zagreb 17. i 18. siječnja 1991.“;
- **22. rujna 2006.**, Rovinj – Susreti djece poginulih hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu: ravnatelj Ante Nazor, prezentacija izložbe *Počeci suvremene hrvatske države* te priča o Domovinskom ratu;
- **22. studenoga 2006.**, Beč (Matica hrvatska, ogranak u Beču): ravnatelj Ante Nazor: *Vukovar – simbol obrane Hrvatske u Domovinskom ratu*;
- **14. lipnja 2007.**, Zagreb - Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu: 1. međunarodna viktimološka konferencija o žrtvama rata i oružanih sukoba u bivšoj Jugoslaviji (1991.-2001.); djelatnik Centra Slaven Ružić govorio je o srpskim žrtvama u Hrvatskoj, prema trenutno dostupnim dokumentima tzv. RSK koje posjeduje Centar (rad: „Popis žrtava rata i stradalnika na okupiranom području RH na temelju arhivskog gradiva tzv. RSK“ pripremili su djelatnici Centra Anđela Ljubas i Slaven Ružić);
- **14. lipnja 2007.**, Zagreb: predavanje Domagoja Štefančića na Ugostiteljsko-turističkom učilištu – tema: „Stvaranje suveremene Hrvatske i Domovinski rat“;
- **2. srpnja 2007.**, Hrvatska Kostajnica, Okrugli stol o ulozi specijalne policije iz Kutine („Ris“) u obrani Hrvatske Kostajnice 1991.; izlaganje o Centru imao je Ivan Radoš;
- **15.-18. srpnja 2007.**, Varšava, Poljska: djelatnice Centra Julija Barunčić Pletikosić i Željka Križe sudjelovale su na međunarodnom kongresu s temom: „Women Peace Initiative in the EVE of the War in Croatia / Ženske mirovne inicijative u predvečerje rata u Hrvatskoj“;
- **27. rujna 2007.**, Gospić: Na znanstvenom skupu „Identitet Like: korijeni i razvitak“ (26.-29. rujna 2007.), djelatnica Centra Ana Holjevac Tuković govorila je o gradivu Centra, s posebnim osvrtom na događaje vezane uz pad Saborskog 1991.; tema: „Lika u izvješćima Plašćanskog ratnog biltena 1991.-1995.“;
- **2.-4. listopada 2007.**, Bjelovar: Na 42. savjetovanju arhivista u Bjelovaru sudjelovali su Mate Rupić i Natko Martinić Jerčić, a dio ostalih zaposlenika bio je na jednodnevnom predavanju;
- **20. listopad 2007.**, Vijećnica Filozofskog fakulteta, Zagreb: zaposlenici Centra (Ante Nazor, Natko Jerčić i Ivan Radoš) sudjelovali su na Okruglom stolu „Rat u Hrvatskoj 1991.-1995.“, na kojem su izlaganja imali znanstvenici iz Hrvatske, Srbije i SAD-a.
- **14. studeni 2007.**, Vukovar: na 10. znanstveno-stručnom skupu „Vukovar 91. - 16 godina poslije“, u organizaciji Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar – centar Vukovar, govorila je djelatnica Centra Josipa Maras Kraljević – tema: „Arhivsko gradivo o Vukovaru u HMDCDR-u“;
- **21. studenoga 2007.**, Zadar - Filozofski fakultet: na skupu o Zadru u XX. stoljeću, djelatnik Centra Slaven Ružić imao je izlaganje na temu: „Napad JNA i srpskih paravojskih postrojbi na grad Zadar i okolicu, prema sadržaju zaplijenjenih srpskih dokumenata“;

- **20. veljače 2008.**, Zagreb - hotel Westin: na promociji knjige Slavka Degoricije „Nije bilo uzalud“ o samoj knjizi, ali i radu Centra govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **29. veljače 2008.**, Pakrac – gradska vijećnica: na promociji knjige Slavka Degoricije „Nije bilo uzalud“ o samoj knjizi, ali i radu Centra govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **27. ožujka 2003.**: Otočac – Pučko otvoreno učilište: na promociji knjige Slavka Degoricije *Nije bilo uzalud* o radu Centra i knjizi govorio je djelatnik Centra Natko Martinić Jerčić;
- **3. travnja 2008.**, Zagreb - Hrvatsko slovo: ravnatelj Ante Nazor je govorio na tribini posvećenj Ratnim snimateljima u Domovinskom ratu;
- **11. travnja 2008.**, Požega: na promociji knjige Slavka Degoricije „Nije bilo uzalud“ o samoj knjizi, ali i radu Centra govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **9. lipnja 2008.**, OŠ „Bukovac“: ravnatelj je održao predavanje (2 školska sata) za 8. razrede OŠ Bukovac o Domovinskom ratu, na zamolbu profesora povijesti Matije Pintarića;
- **18. lipnja 2008.**, Gospić – pučko učilište: na promociji knjige Slavka Degoricije, *Nije bilo uzalud* o radu Centra i knjizi govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **20. lipnja 2008.**, Split – dvorana u zgradi Policije: ravnatelj Ante Nazor govorio je na tribini o ulozi Specijalne policije u obrani Dalmacije;
- **16. rujna 2008.**, Vodice - Kulturni centar: Izlaganje ravnatelja Ante Nazora o izdavačkoj djelatnosti Centra i potrebi čuvanja video zapisa iz Domovinskog rata, u sklopu revije Dokumentarnog filma;
- **3. listopada 2008.**, Supetar (otok Brač), III. kongres hrvatskih povjesničara: djelatnici Centra Janja Sekula – Ilija Vučur imali su izlaganje na temu: Pregled arhivskih fondova tzv. RSK u Centru i hrvatskim državnim arhivima;
- **4. listopada 2008.**, Supetar (otok Brač), III. kongres hrvatskih povjesničara: djelatnici Centra imali su izlaganja: Ivan Brigović - na temu: Stradanje crkava (i katoličkih i pravoslavnih) na području Dalmacije u Domovinskom ratu te Željka Križe – Julija Barunčić Pletikosić na temu: Mirovni pokreti žena u Domovinskom ratu i spomen religije u njihovim programima;
- **16. listopada 2008.**, Trogir (hotel Medena, Seget Donji), 43. Savjetovanje za arhiviste; izlaganje su imali djelatnici Centra Ana Holjevac Tuković – Ante Nazor, „Problem prikupljanja memoarskog gradiva na primjeru Domovinskog rata – struka i etika kao preduvjeti njegove objektivne interpretacije“;
- **28. listopada 2008.**, Pakrac - gradska vijećnica, svečanost obilježavanja obljetnice ustrojavanja 76. bataljuna HV-a; ravnatelj Ante Nazor govorio je o radu Centra;
- **28. listopada 2008.**, Karlovac, 18-20.30 sati: djelatnici Centra (Ivan Radoš, Ana Holjevac Tuković i Mate Rupiće) sudjelovali su na tribini – okruglom stolu o djelovanju 110. karlovačke brigade HV-a u 1995. godini;
- **7. studeni 2008.**, Vukovar - Ružičkina kuća, skup „Hrvatski rat 1991.-1995.: terminologija, dokumentacija, edukacija“: ravnatelj Ante Nazor govorio je o gradivu o Vukovaru u Domovinskom ratu koje se čuva u Centru te o problematici naziva Domovinski rat;
- **12. studeni 2008.**, Zagreb - Hrvatski državni arhiv, prigodno predavanje za žene Škabrnje, uz vodstvo djelatnice Hrvatskog državnoga arhiva Deane Kovačec;
- **14. studeni 2008.**, Sisak - Državni arhiv: U sklopu tjedna arhiva ravnatelj Ante Nazor održao je izlaganje o važnosti, ali i problematičnosti prikupljanja memoarskoga gradiva;

- **14. studeni 2008.**, Zagreb - OŠ Ivan Mažuranić, ravnatelj Ante Nazor i Ivan Radoš imali su predavanje o Bitki za Vukovar i pustili film Vukovar 1991.;
- **21. studeni 2008.**, Sisak - Glazbena škola Fran Lhotka: promocija fotomonografije Borisa Savića „Predziđe“ (sisačko-moslavačka bojišnica u Domovinskom ratu) – o radu Centra i spomenutoj knjizi govorio je ravnatelj Ante Nazor;
- **30. studeni 2008.**, Sinj - Planinarski dom Vrdovo iznad Bitelića, u obilježavanju obljetnice oslobodilačke akcije hrvatskih snaga „Zima 94“ i razgovoru s njezinim sudionicima sudjelovali su djelatnici Centra (Ilija Vućur, Mate Rupiće, Natko Jerčić, Ivan Radoš i Ante Nazor);
- **1. prosinca 2008.**, Daruvar - kino dvorana: promocija dokumentarnog filma „Daruvar u Domovinskom ratu, 1990.-1992.“: ravnatelj Ante Nazor govorio je o radu Centra i potrebi snimanja dokumentarnih filmova;
- **5. prosinca 2008.**, Dubrovnik - OŠ Marin Držić: ravnatelj Centra Ante Nazor, uz asistenciju djelatnika Centra Ane Holjevac Tuković i Ivana Radoša, održao je predavanje o Domovinskom ratu nastavnicima povijesti iz Dubrovačko-neretvanske županije;
- **10. siječnja 2009.**: Zagreb - Hotel Internacional u Zagrebu, konferencija o inicijativi za osnivanje Regionalne komisije; ravnatelj Centra imao je izlaganje na kojem se suprotstavio tvrdnji da u Hrvatskoj nema uvjeta za objektivan prikaz Domovinskog rata i osnivanju takve komisije, jer u Hrvatskoj već postoje ustanove koje objektivno i stručno rade svoj posao na utvrđivanju broja poginulih i povijesnih događaja iz Domovinskog rata;
- **19. siječnja 2009.**: Zagreb, Tribina grada Zagreba na Kaptolu: Tribina povodom obljetnice potpisivanje peticija žena za mir, 18. siječnja 1991., posvećena ulozi i odgovornosti generala Vljeka Kadijevića u agresiji na RH 1991.; djelatnik Centra Natko Jerčić Martinić izlagao je na temu - „Suradnja JNA i srbijanskog vodstva u pripremi i provedbi agresije na RH 1991., na temelju memoarskog gradiva Veljka Kadijevića i Borisava Jovića“;
- **27. ožujka 2009.**: Zagreb - Hrvatski institut za povijest: okrugli stol o udžbenicima i Dodatku za udžbenike „Jedna povijest, više historija“ koji je tiskala Documenta; govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **23. travnja 2009.**: Zagreb – Europski dom, međunarodna znanstvena konferencija „Suočavanje s prošlošću“ u organizaciji Centra za politološka istraživanja i Znanstvenog foruma: djelatnice Centra Željka Križe Gračanin i Julija Barunčić Pletikosić imale su izlaganje na temu „Percepcija Domovinskog rata u udžbenicima povijesti za osnovne i srednje škole“;
- **30. travnja 2009.**: Novska - Sportska dvorana: promocija knjige dr. sc. Davora Marijana „Novska u Domovinskom ratu“; govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **6. svibnja 2009.**: Petrinja - Hrvatski dom: promocija fotomonografije Borisa Savića „Predziđe“, koja govori o sisačko-moslavačkoj bojišnici u Domovinskom ratu; govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **9. svibnja 2009.**: Osijek - Hrvatsko narodno kazalište: promocija knjige „Heroji ne umiru“, o poginulim braniteljima čiji su roditelji članovi Zajednice udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata; govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **15. svibnja 2009.**: Orašje - kino dvorana: proslava 17. obljetnice osnivanja 106. brigade HVO-a; govorio je i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **12.-13. lipnja 2009.**: Dubrovnik - međunarodna konferencija „Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju: utjecaj i nasljeđe“, Interuniverzitetski centar u Dubrovniku, u organizaciji Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Matice hrvatske, Ministarstva

- pravosuđa RH – Pravosudne akademije i Centra za ljudska prava, uz donaciju Ministarstva pravosuđa i OESS-esa; predavanje je imao i ravnatelj Centra Ante Nazor;
- **19. lipnja 2009.:** Prozor, Međunarodni znanstveni skup Rama – nekoć i danas; predavanje je imao i djelatnik Centra Ivan Radoš, na temu: Pregled arhivskog gradiva o brigadi HVO-a „Rama“ u HMDCDR-u, odnosno Hrvatskom državnom arhivu;
 - **2. listopada 2009.:** Zadar - svečana dvorana Sveučilišta, međunarodni skup - predavanje je imao i ravnatelj Ante Nazor;
 - **3. listopada 2009.:** Zagreb - Hrvatski studiji, znanstveni skup; izlaganje su imali djelatnici Centra Ivan Radoš i Ivan Brigović, na temu „Zločin srpskih postrojbi u Škabrnji u studenom 1991.“.
 - **6. listopada 2009.:** Karlovac - Gradski muzej, javno predavanje ravnatelja A. Nazora na temu: „Počeci suvremene hrvatske države“.
 - **6. listopada 2009.,** Karlovac - Gradska knjižnica; izlaganje pomoćnika ravnatelja Centra za arhivsko gradivo Mate Rupića o Centru i knjizi na promociji knjige Martina Barića „Ratni dnevnik komšija“.
 - **7. listopada 2009.:** Vukovar - Pastoralni centar Sv. Bono, znanstveno-stručni skup „Vlč. Ivan Burik – svjedok vjere, mučenik crkve (stradanje Tovarnika i tovarničke župe 1991. godine); izlaganje ravnatelja A. Nazora, zajedno s ratnim zapovjednikom obrane Vukovara Brankom Borkovićem – Mladim Jastreboom, na temu „Boj za Tovarnik i odjeci u srpskom tisku“ (ravnatelj je govorio o odjecima toga boja u srpskom tisku).
 - **14. listopada 2009.:** Kutina – Gradski muzej, javna tribina o arhivskom gradivu o Domovinskom ratu koje se čuva u fundusu Muzeja Moslavine u Kutini; o radu Centra govorio je ravnatelj Centra, a o arhivskom gradivu o djelovanju srpskih postrojbi u Zapadnoj Slavoniji koje se čuva u Centru govorio je djelatnik Centra Natko Martinić Jerčić.
 - **15. listopada 2009.:** Karlovac – Osnovna škola, predavanje ravnatelja Ante Nazora nastavnicima iz Karlovačke županije, na temu „Zašto se Oluja nije mogla izbjeći ni odgoditi“.
 - **22. listopada 2009.:** III. kongres hrvatskih arhivista – Osijek-Vukovar; izlaganje ravnatelja Centra Ante Nazora i pomoćnika ravnatelja za arhivsko gradivo Centra Mate Rupića u Vukovaru na temu: „Zaštita arhivskog gradiva u ratnim uvjetima, na primjeru Domovinskog rata“.

Slijedi:

- 14. studenoga 2009.: Vukovar – prostor Instituta Ivo Pilar: predavanje Slavena Ružića na temu: „Prilog istraživanju gubitaka srpskih snaga tijekom bitke za Vukovar do kraja 1991. godine na temelju arhivskog gradiva RSK u HMDCDR-u“.

Radovi zaposlenika Centra (od 2006. više od 10 znanstvenih ili stručnih radova s temama iz Domovinskog rata, koje su napisali zaposlenici Centra je tiskano ili je u pripremi za tisak u znanstvenim ili stručnim časopisima i zbornicima):

- ravnatelj Ante Nazor je napisao predgovor za knjigu sjećanja „Raketni napad na Zagreb – Dječja bolnica kao meta (3. svibnja 1995.-3. svibnja 2005.)“, koja je promovirana 3. svibnja 2005. na svečanosti u Dječjoj bolnici i u Hrvatskom narodnom kazalištu povodom obilježavanja 10-godišnjice raketiranja Dječje bolnice u Klaićevoj;
- Julija Barunčić Pletikosić-Željka Križe Gračanin: Zastupljenost Domovinskog rata u udžbenicima za osnovne i srednje škole, rad za stručni časopis Hrvatskog instituta za povijest, Zagreb, 2007.;
- prikaz knjige: Natko Martinić Jerčić; Sabine P. Ramet, „Balkanski Babilon. Raspad Jugoslavije od Titove smrti do Miloševićeva pada“, časopis *Politička misao*, srpanj 2008.;
- Ivan Brigović – Ante Nazor, „Dalmatinska zagora u Domovinskom ratu“, katalog izložbe *Dalmatinska zagora – nepoznata zemlja*, Zagreb, listopad 2007.
- Ana Holjevac Tuković, *Novinari svjedoci vremena* (Zagreb, studeni 2007.), „Časopis za kulturu, umjetnost i društvena zbivanja“, Matica hrvatska – ogranak Karlovac, br. 3-4, Karlovac, 2008. (prikaz)

Prikazi izdanja Centra u „Časopisu za suvremenu povijest 1“, br. 40, Zagreb, 2008:

- Natko Martinić Jerčić, Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti (knjiga 1): *Oružana pobuna Srba u Hrvatskoj i agresija oružanih snaga SFRJ i srpskih paravojnih postrojbi na Republiku Hrvatsku (1990.-1991.)*, urednik Mate Rupiće, Zagreb, 2007. (str. 286-287);
- Natko Martinić Jerčić, Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti (knjiga 2): *Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (1990.-1991.)*, urednik Mate Rupiće, Zagreb, 2007. (str. 287-289);
- Ivan Brigović, Počeci suvremene hrvatske države (kronologija procesa osamostaljenja Republike Hrvatske: od Memoranduma SANU 1986. do proglašenja neovisnosti 8. listopada 1991.), Zagreb, 2007. (str. 283-285);
- Julija Barunčić Pletikosić: Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. (memoarsko gradivo), knjiga 1 – *Prilozi za povijest Hrvatske ratne mornarice u Domovinskom ratu (1991.)*, Zagreb, 2007. (str. 291-293);
- Željka Križe: Ante NAZOR, *Oluja pobjede/The Storm of the Victory*, Zagreb, 2007. (str. 293-294);
- Slaven Ružić: Mario FILIPI, Na istočnom pragu domovine (Slavonija, ljeto/jesen 1991. – kamerom i perom), Zagreb, 2006. (str. 289-291);
- Ivan Radoš: Derek CHOLLET, *Tajna povijest Daytonu, Američka diplomacija i mirovni proces u Bosni i Hercegovini 1995.*, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb, 2007. (str. 294-298).

Predano za tisak:

- Andela Ljubas – Slaven Ružić; „Popis žrtava rata i stradalnika na okupiranom području RH na temelju arhivskog gradiva tzv. RSK“ (za Zbornik radova 1. viktimološke konferencije, održane 14. lipnja na Pravnom fakultetu u Zagrebu);
- Ivan Brigović, „Osvrt na operaciju Bljesak kroz dokumente tzv. RSK“ (za časopis Hrvatskog instituta za povijest);
- rad Ane Holjevac Tuković (za Zbornik radova sa simpozija u Gospiću).
- rad Josipe Kraljević (za Zbornik radova sa simpozija u Vukovaru).
- rad Slavena Ružića (za Zbornik radova sa simpozija u Zadru).
- Ivan Brigović-Ivan Radoš, *Zločin JNA i srpskih postrojbi nad Hrvatima u Škabrnji i Nadinu, 18.-19. studenoga 1991. (jedan u nizu zločina koje su srpske snage počinile u agresiji na Republiku Hrvatsku od 1991. do 1995.)*, rad za međunarodni znanstveni časopis „Međunarodni zločini i historija“ – izdanje Centra za euroazijske strateške studije (ASAM) i Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti (IKSAREN) – Ankara (Turska);
- Janja Sekula-Ilija Vučur, *Pregled arhivskog gradiva tzv. RSK u HMDCDR-u i Državnim arhivima u Republici Hrvatskoj* (za III. kongres hrvatskih povjesničara);
- Željka Križe Gračanin – Julija Barunčić Pletikosić, *Uloga religije u ženskim mirovnim pokretima u Hrvatskoj tijekom Domovinskog rata* (za III. kongres hrvatskih povjesničara).
- Željka Križe Gračanin – Julija Barunčić Pletikosić, *Percepcija Domovinskog rata u udžbenicima povijesti za osnovne i srednje škole* (Perception of the Homeland War in History Textbooks in Croatia).

Pojavljivanje u medijima (samo veći prilozi o Centru ili intervjui)

Tijekom dosadašnjeg rada Centar se javnosti predstavio u nekoliko većih intervjuja za razne novine i časopise:

- Vjesnik (2005.) – veliki intervju s ravnateljem Centra o početku rada Centra i planovima za rad.
- Hrvatski vojnik (br. 72, 10. veljače 2006.).

2007.

- Večernji list (30. svibnja 2007.) - prikaz s promocije izdanja Centra.
- Hrvatsko slovo (1. lipnja 2007.) - veliki intervju s ravnateljem Centra.
- Večernji list (2. lipnja 2007.) - veći prilog o izdanjima Centra, posebice knjigama Dokumentata.
- Hrvatski vojnik (7. lipnja 2007.) - veliki intervju s ravnateljem Centra.
- Večernji list (25. listopada 2007.) - o popisu srpskog obavještajca i predsjednika Udruge Srba izbjeglih iz Hrvatske Save Štrpca, u kojem on lažno navodi imena ljudi koji su navodno ubijeni od strane HV-a ili HVO-a; u većem dijelu članak je baziran na izvješću Centra o bazi podataka koja razotkriva laži Save Štrpca.
- Večernji list (14. studeni 2007.) - prilog o promociji monografije o 10 godina Vojnog ordinarijata u RH, na kojoj je promotor bio ravnatelj Centra.
- Hrvatski list (15. studeni 2007.) - odgovor (na 2 stranice) ravnatelja Centra gospodinu B. Čupinu, na njegovu optužbu da Centar „krivotvori“ povijest.
- Večernji list (16. studeni 2007.) - intervju s ravnateljem Centra povodom izlaska DVD-a o Vukovaru, za koji je ravnatelj napisao tekst.
- Večernji list (17. studeni 2007.) - veliki prilog o DVD-u „Vukovar 1991.“ s izjavom ravnatelja Centra.
- Glas Slavonije (20. studeni 2007.) - kao prilog je poklonjen prospekt Ovčara, koji je Centar pripremio i tiskao prošle godine, prigodom otvaranja Spomen doma na Ovčari.
- Jutarnji list (10. prosinca 2007.) - prilog o knjizi Davora Marijana „Oluja“ u izdanju Centra, uoči njene promocije planirane.
- Večernji list (10. prosinca 2007.) - komentar ravnatelja Centra o ulozi i značaju prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana.
- Večernji list (15. prosinca 2007.) - prilog o odluci Ministarstva obrazovanja da DVD „Vukovar 1991.“ postane pomoćno nastavno sredstvo kojim će se učenici upoznati s događajima u Vukovaru 1991.

2008.

- Hrvatski vojnik (11. siječnja 2008.) - veći intervju s ravnateljem Centra o promociji i izdanju Centra „Oluja“, autora Davora Marijana.
- Hrvatski vojnik (25. siječnja 2008.) - veliki prilog o održanom skupu o VRO Maslenica, u kojem je posebno naglašena uloga Centra, kao organizatora skupa.
- Večernji list - subotnji prilog Obzor: rubrika „Knjige – preporuka“ (9. veljače 2008.) - kratak prikaz sadržaja knjige memoarskog gradiva u izdanju Centra, sa slikom naslovnice: *Novinari – svjedoci vremena, Zapisi Trajka Grkovskog: Plitvice-Karlovac 1991.-1996.*
- Večernji list (12. veljače 2008.) - cijela stranica, pod naslovom „Računalo najmlađoj ranjenici“, posvećena je 16.-ogodišnjoj djevojčici (kao 6-mjesečna beba ranjena je u Vukovaru 15. studenoga 1991.), kojoj je od honorara za izradu teksta za dokumentarni film Vukovar 1991., kojeg se ravnatelj Centra odrekao, kupljeno osobno računalo.
- Fokus – hrvatski tjednik, str. 14-15 (29. veljače 2008.) - prvi dio govora ravnatelja Centra na promociji knjige S. Degoricije „Nije bilo uzalud“ u Zagrebu, u hotelu Westin.

- *Fokus* – hrvatski tjednik, str. 18-19 (7. ožujka 2008.) - drugi dio govora ravnatelja Centra Ante Nazora na promociji knjige S. Degoricije u Zagrebu, u hotelu Westin.
- Večernji list (25. ožujka 2008.) - pod naslovom „Rat za dokumente sa suđenja u Haagu“, novinara Davora Ivankovića, prepričan je i razgovor s ravnateljem Centra; dijelovi razgovora nisu točno interpretirani i ne odgovaraju onom što je ravnatelj rekao.
- Hrvatsko slovo, str. 15 (11. travnja 2008.) - kratak izvještaj o tribini o ratnim snimateljima održanoj 3. travnja u 19. sati, na kojoj je sudjelovao i ravnatelj Centra.
- Hrvatsko slovo, str. 14-15 (18. travnja 2008.) - veći članak o tribini o ratnim snimateljima održanoj 3. travnja, na kojoj je sudjelovao ravnatelj Centra.
- Hrvatski vojnik, str. 4-6 (25. travnja 2008.) - sažetak rada Ivana Brigovića o gradivu tzv. RSK, odnosno o njihovoj raščlambi uzroka poraza u operaciji Bljesak, pod naslovom „Osvrt na operaciju Bljesak kroz dokumente Republike Srpske Krajine“.
- Večernji list, naslovnica i str. 4 (11. svibnja 2008.) - „DVD Vukovar osvojio Beverly Hills“ – Svjetski uspjeh - to je i veliki uspjeh Centra koji je sudjelovao u izradi DVD-a; uostalom i logo Centra nalazi se na omotu DVD-a.
- Jutarnji list, str. 12 (5. lipnja 2008.) - u članku o udžbenicima, konstatirano je da je HMDCDR utjecao na sadržaj jednoga od udžbenika (Alfinog), koji je ocijenjen „kroatocentričnim“.
- Hrvatsko slovo (13. lipnja 2008.) - na naslovnici su objavljene naslovnice 10 izdanja HMDCDR-a, a na stranicama 14 i 15 izvješće o održanoj tribini, s povećim izlaganjem pročelnika Odjela za arhivskog gradivo Centra Mate Rupića.
- Slobodna Dalmacija, str. 19 (24. lipnja 2008.) - članak o seminaru za nastavnike na temu Domovinski rat, u kojem se spominje rad Centra i predavanje ravnatelja Centra.
- Glas Slavonije, str. 45 (4. srpnja 2008.) - izvješće pod naslovom „Knjige o Domovinskom ratu“ o promociji izdanja Centra koja je održana 2. srpnja.
- Hrvatski vojnik, str. 12-13 (18. srpnja 2008.) - opširnije izvješće s promocije izdavačke djelatnosti Centra, pod naslovom „Dokumentima do istine“.
- Jutarnji list, str. 10 (6. kolovoza 2008.) - kratak prikaz s promocije knjige od 4. kolovoza u Kninu, te o tome da je Centar nastavio s izdavanjem dokumenata tzv. RSK, tiskanjem zbirke dokumenata broj 3. i 4.
- Slobodna Dalmacija (9. listopada 2008.) - kratak članak o promociji izdavačkog rada Centra i knjizi „Prilozi za povijest HRM-a 1991.“, održanoj 6. listopada u Hvaru.
- Slobodna Dalmacija, str. 9 (10. studenoga 2008.) - izjava ravnatelja Centra o tome što misli o inicijativi za promjenu naziva Domovinskog rata.
- Večernji list, str. 15 (11. studenoga 2008.) - izjava ravnatelja Centra o tome što misli o inicijativi za promjenu naziva Domovinskog rata.
- HINA (20. studeni 2008.) – izjava ravnatelja Centra o utemeljenosti izjave ministra vanjskih poslova Srbije Vuka Jeremića da je Hrvatska izvršila etničko čišćenje Srba iz Hrvatske; izjava je prenesena u Slobodnoj Dalmaciji i Novom listu.
- Novi Sisački tjednik, str. 30 (20. studeni 2008.) - veći članak pod naslovom „Važnost memoarskog gradiva“ o predavanju ravnatelja Centra u Državnom arhivu u Sisku o potrebi i problemima prikupljanja memoarskog gradiva.
- Hrvatski vojnik, str. 8-9 (21. studenoga 2008.) - veliki prilog – tekst o bici za Vukovar, koji je napisao ravnatelj Centra.
- Večernji list – Obzor, str. 18-21 (29. studeni 2008.) - veliki prilog o ubijenom milicionaru Srbinu Goranu Alavanji kao prvoj žrtvi Domovinskog rata, s podatkom da je upisan u Registar branitelja, koji je za novine prokomentirao i ravnatelj Centra Ante Nazor, kao apsurdan i sramotan, jer on sigurno nije bio hrvatski branitelj (u dokumentima RSK vodi se kao branitelj Krajine).

2009.

- Slobodna Dalmacija (11. siječnja 2009.) - komentar o jučerašnjem skupu za osnivanje Regionalne komisije; istaknuto je da su protiv osnivanja te komisije bili Igor Graovac (što su pogrešno napisali, jer je riječ o Davoru Marijanu) i ravnatelj Centra, jer, prema izjavi ravnatelja, u Hrvatskoj već postoje ustanove koje objektivno i stručno rade posao koji želi napraviti Regionalna komisije, a svoje je tvrdnje potkrijepio brojkama i podacima.
- Glas Slavonije, Večernji list, Vjesnik (26. veljače 2009.) - izjava ravnatelja Centra o promociji zbornika Vukovar u Vukovaru.
- Glas Slavonije, str. 21 (27. veljače 2009.) - veći članak s promocije izdanja Centra - zbornika o Vukovaru 1991. u Vukovaru.
- Hrvatski list, br. 235, str. 20-24 (26. ožujka 2009.) - veći intervju ravnatelja Centra.
- Hrvatski vojnik, str. 9 (5. lipnja (petak) 2009.) - veliki članak o promociji izdanja HMDCDR-a.
- HINA (15. lipnja 2009.) - izvješće o međunarodnom skupu u Dubrovniku o Ulozi Haškog suda u regiji, u kojem se citira dio izlaganja ravnatelja Centra Ante Nazora.
- Hrvatska revija, br. 3, godište IX/2009., str. 30-35 - veliki prilog o radu i izdanjima Centra koji je priredio ravnatelj Centra.
- Hrvatski vojnik, 18. rujna 2009., br. 258, str. 14-15; tekst Marija Reljanovića kao najava za tisak Fotomonografije o hrvatskom ratnom plakatu, kojoj je Centar (su)izdavač.
- web portal Petrinjski radio 106,9 mhz (15. listopada 2009.): Izvještaj s izlaganja ravnatelja Centra u Kutini prethodnog dana; izvještaj ima nekoliko netočnih navoda, uz neprimjeren naslov da je u našem Centru „Pronađen topnički dnevnik“.
- Slobodna Dalmacija, str. 6 (17. listopada 2009.): Veći članak - kao reakcija na priču o topničkim dnevnicima, s pregledom zanimljivog dokumenta o granatiranju Knina 4. kolovoza 1991. koji se čuva u Centru, te s izjavom ravnatelja Centra o tome da takvi dokumenti najboje pokazuju je li HV granatirao Knin prekomjerno ili neselektivno kako to tvrdi Haško tužiteljstvo.
- Večernji list, str. 16 (19. listopada 2009.): u rubrici Ritam politike odgovor ravnatelja Centra na tri postavljena pitanja vezana uz tzv. topničke dnevnike.
- Vukovarske novine, str. 11 (23. Listopada 2009.): Izvješće o Trećem kongresu arhivista i napomena da su djelatnici Centra Ante Nazor i Mate Rupiće govorili o brizi za arhivsko gradivo u ratnim uvjetima temeljenim na iskustvima iz Domovinskog rata.

Jednako tako, rad Centra predstavljen je na televiziji i radiju u posebnim priložima, te kroz razgovore s djelatnicima Centra, najčešće s ravnateljem Centra i pomoćnikom ravnatelja za arhivskog gradivo Centra:

2006.

- prilog o Centru u emisiji „Dobro jutro Hrvatska“, 1. program HRT-a (2. ožujka 2006.).
- emisija „META“, 1. program HRT-a (25. studenoga 2006.) – razgovor s ravnateljem Centra.
- emisija „Pečat vremena“, OTV (3. studenoga 2006.) – gostovanje ravnatelja Centra – razgovor o oslobađanju Zapadne Slavonije 1991. (gosti i generali Jerzečić i Crnjac).

2007.

- emisija „Izvidnica“, TV Z1 (11. siječnja 2007.) – razgovor s ravnateljem Centra.
- emisija „U prolazu“, 2. program radio Zagreba (18. siječnja 2007.) - razgovor ravnatelja i pročelnika za Arhivsko gradivo Centra.
- 7-minutni prilog o Centru u emisiji „Brisani prostor“, HTV 1 (15. ožujka 2007.).
- emisija „Pečat vremena“, OTV (18. svibnja 2007.) – razgovor s ravnateljem Centra i pročelnikom Odjela za arhivsko gradivo Centra; predstavljeni su rad Centra i njegova izdanja.
- emisija META, 1. program HTV-a (26. svibnja 2007.) – prilog o izdanjima Centra.
- emisija „Izvidnica“, TV Z1 (31. svibnja 2007.) - promocija izdavačke djelatnosti Centra.
- emisija „Život uživo“, 1. program HTV-a (7. lipnja 2007.) – ravnatelj Centra predstavio je rad Centra, kako bi odgovorio na netočnu izjavu zastupnika HSP-a Pere Kovačevića „da Centar ništa ne radi“.
- radio Knin (12. lipnja 2007.) – 10-ninutni razgovor s ravnateljem Centra o radu Centra i događajima iz Domovinskog rata.
- Znanstvene vijesti, 1. Program HTV-a (12. lipnja 2007.) - kratka obavijest o izdanjima Centra.
- emisija „Otvoreno“, HTV 1 (12. lipnja 2007.) o presudi Milanu Martiću - gostovao je i pročelnik Odjela za arhivsko gradivo Centra Mate Rupić.
- emisija „Tema dana“, radio Sinj (19. lipnja 2007.) – razgovor s ravnateljem Centra o radu Centra i pojedinim događajima iz Domovinskog rata.
- radio Šibenik (20. lipnja 2007.) - gostovao je Pročelnik odjela za arhivsko gradivo Centra Mate Rupić.
- emisija Obrazovnog programa „Trenutak spoznaje“, HTV 1 (21. lipnja 2007.) - u 10 minuta prikazan je rad Centra i razgovor s ravnateljem Centra te zaposlenicima Julijom Barunčić i Ivanom Radošem (prilog je u trajanju od sat vremena snimljen 28. svibnja 2007.).
- radio „Multi kulti“ u Berlinu (26. lipnja 2007.) – intervju ravnatelja Centra o radu Centra.
- emisija „Umnjak“, 1. program HTV-a (26. lipnja 2007.) – ravnatelj Centra je govorio o radu i izdanjima Centra.
- Katolički radio (2. listopada 2007.) - komentar ravnatelja Centra povodom presude Haškog suda tzv. vukovarskoj trojci za zločin na Ovčari; pitanje je bilo: može li Centar servisirati Haško tužiteljstvo.
- emisija „Život uživo“, 1. program HTV-a (4. listopada 2007.) - o problematici gradiva i presudi Haškoga suda tzv. vukovarskoj trojci (razgovor s ravnateljem Centra

ispred zgrade HDA, a u prilogu su puštena 2 video zapisa koja posjedujemo – govor Arkana prilikom napada na Vukovar i rasprava Šešelja u Benkovcu; obje potvrđuju suradnju JNA i četnika, tj. srpskih paravojskih postrojbi).

- emisija „U prolazu“, 2. program Radio Zagreba (4. listopada 2007.) - intervju s autorom Davorom Marijanom, pročelnikom Odjela za arhivsko gradivo Centra Matom Rupićem i ravnateljem Centra povodom izlaska knjige „Oluja“, u izdanju Centra, s priložima dokumenata koje je pripremio Mate Rupić.
- emisija META, 1. program HTV-a (6. listopada 2007.) – ravnatelj Centra prezentirao je rad Centra i novu fotomonografiju „Oluja pobjede“, te komentirao hašku presudu tzv. vukovarskoj trojci (Mrkšić, Šljivančanin, Radić).
- emisija META, 1. program HTV-a (15. prosinca 2007.) -3-minutni prilog o promociji knjige Davora Marijana „Oluja“, koja je održana 11. prosinca u Hrvatskom institutu za povijest; u prilogu su govorili ravnatelj Centra Ante Nazor, autor knjige Davor Marijan i recenzent knjige general Anton Tus.
- emisija „Istraga“, TV NOVA (20. prosinca 2007.) - ravnatelj Centra dao je kratak komentar o snagama UN-a u Hrvatskoj.
- TV Net (20. prosinca 2007.) – prilog iz Hrvatske Kostajnice s revije dokumentarnih filmova o Domovinskom ratu, s kratkom izjavom ravnatelja Centra.
- emisija META, 1. program HTV-a (29. prosinca 2007.) - razgovor o dokumentarnom filmu na DVD-u „Vukovar 1991.“, koji je uvršten u škole kao pomagalo za nastavu; kratka izjava ravnatelja Centra.

2008.

- Znanstveni program, 1. program HTV-a (15. siječnja 2008.) - prilog o Centru – što je učinjeno u posljednjih godinu dana.
- Znanstvene vijesti, 1. program HTV-a (17. siječnja 2008.) – o knjizi Dokumentata u izdanju Centra.
- jutarnje vijesti u 7 sati, 1. program Radio Zagreba (22. siječnja 2008.) – o stručnom skupu o VRO Maslenica, u organizaciji Centra.
- Radio Zadar (22. siječnja 2008.) – o stručnom skupu o VRO Maslenica, u organizaciji Centra.
- emisija „Pečat vremena“, OTV (25. siječnja 2008.) – o izdanjima Centra.
- emisija „Istraga“, TV NOVA (31. siječnja 2008.) - prilog o operaciji „Mač“, kojom je srpska vojska u napadu na Bihać pokušala bojnim otrovima onesposobiti pripadnike 5. K ABiH; prilog je napravljen na temelju dokumenata koje im je priredio Centar, a o njima je u emisiji govorio pročelnik Odjela za arhivsko gradivo Centra Mate Rupić.
- radio Novska (12. veljače 2008.) – ravnatelj Centra govorio je o knjizi Željka Gašparovića i skorašnjoj promociji, te o izdavačkoj djelatnosti Centra.
- HTV 1 – emisija „Otvoreno“ (11. ožujka 2008.) - prilog u kojem je ravnatelj Centra govorio o prikupljanju i sređivanju dokumenata za potrebe obrane hrvatskih generala u Haagu, posebice dokumenti koji pokazuju manipulacije Save Štrpca s brojem žrtvama; prikazani su i djelatnici Centra kako rade svoj posao.
- HTV 1, emisija o znanstveno-istraživačkom radu „Trenutak spoznaje“, (13. ožujka 2008.) – 9-minutni prilog o radu Centra i knjizi „Oluja“; govorili su ravnatelj Centra o izdavačkoj djelatnosti i problemima, Mate Rupić o priložima dokumenata u knjizi Oluja, Slaven Ružić o popisu žrtava i na hrvatskoj i na srpskoj strani, s posebnim osvrtom na netočne navode Save Štrpca, Željka Križe o sudjelovanju žena u Domovinskom ratu, s posebnim osvrtom na nastup nje i Julije u Varšavi na međunarodnom kongresu, Josipa Maras Kraljević o prikupljenom video materijalu, te Ana Holjevac Tuković o prikupljenim fotografijama.

- emisija META, 1. program HTV-a (15. ožujka 2008.) - prilog o promociji fotomonografija u izdanju Centra – „Plodovi zla“ Damira Fabijanića i „Svjetlost slobode“ Željka Gašparovića u Matici hrvatskoj; o knjigama su govorili autori i ravnatelj Centra.
- emisija „Istraga“, TV NOVA (17. travnja 2008.) - prilog o Centru i istraživanju srpskih žrtava, kako bi se razotkrile manipulacije Save Štrpca.
- radio Karlovac (23. travnja 2008.) – intervju ravnatelja Centra povodom tiskanja fotomonografije Dinka Neskusila „Godine koje će se pamtiti“.
- emisija „Otvoreno“, 1. program HTV-a (21. svibnja 2008.) - o logorima u Srbiji, pod naslovom Krivci na slobodi; sudjelovao i ravnatelj Centra.
- emisija META, HTV 1 (24. svibnja 2008.) - ravnatelj Centra bio je jedini gost u emisiji, povodom nagrade za DVD Vukovar 1991. – za izdavački pothvat godine; govorio je o DVD-u i o radu Centra.
- radio Dalmacija u Splitu (20. lipnja 2008.) – ravnatelj Centra dao je kraću izjavu o ulozi Specijalne policije u Domovinskom ratu.
- emisija „U prolazu“, 2. program Radio Zagreba (3. srpnja 2008.) - pročelnik Odjela za arhivsko gradivo Centra i ravnatelj Centra govorili su o novim izdanjima Centra – knjige dokumenata 3 i 4.
- Radio Zagreb, 1. Program (9. srpnja 2008.) – ravnatelj Centra govorio je o značaju Oluje.
- 2. program Radio Zagreba (30. srpnja 2008.) - najava promocije zbornika SJP u Oluji i dio intervjua koji je ravnatelj Centra dao novinarki Marinović.
- vijesti, 2. program Radio Zagreb (4. kolovoza 2008.) - obavijest o promociji knjige „SJP MUP-a RH u oslobodilačkoj operaciji Oluja“.
- Radio Tomislavgrad (4. kolovoza 2008.) – 40-minutni razgovor uživo o radu Centra i njegovim izdanjima, te općenito o Domovinskom ratu.
- radio Šibenik (16. rujna 2008.) -ravnatelj Centra dao je 10 minutni intervju za radio Šibenik o video zapisima iz Domovinskog rata koje ima Centar.
- Radio Sinj (10. studenoga 2008.) - izjava ravnatelja Centra o tome što misli o inicijativi za promjenu imena Domovinskog rata.
- Radio Knin (11. studenoga 2008.) - izjava ravnatelja Centra o tome što misli o inicijativi za promjenu imena Domovinskog rata.

2009.

- HTV 1, emisija za branitelje „Veterani mira“ (bivša META) (3. siječanj 2009.) - 20-minutni razgovor s ravnateljem Centra o radu Centra u prošloj godini.
- HTV 1, emisija Dobro jutro Hrvatska (9. siječnja 2009.) - pomoćnik ravnatelja Centra govorio je o izložbi ratnih fotografija Zorana Lučića u Šibeniku.
- HTV 1, emisija „Veterani mira“ (10. siječnja 2009.) - ravnatelj Centra govorio je o dnevniku Anice Marić iz Vukovara.
- radio Knin (13. siječnja 2009.) - intervju ravnatelja Centra povodom obljetnice međunarodnog priznanja RH.
- HTV 1, emisija „Otvoreno“ (4. veljače 2009.) - o herojima Domovinskog rata; sudjelovao je i ravnatelj Centra.
- HTV 1, Znanstveni program (17. veljače 2009.) - ravnatelj Centra govorio je o ratovima kroz povijest.
- HTV 1, emisija „Veterani mira“ (21. veljače 2009.) – izjava ravnatelja centra o važnosti gradiva snimatelja Zorana Lučića Luce iz Šibenika.
- Vinkovačka TV, Vukovarska TV, radio Vukovar (25. veljače 2009.) – ravnatelj Centra govorio je o knjizi o Vukovaru 1991. („Grad je bio meta ...“)

- Radio Ritam iz Šibenika (5. ožujka 2009.) - ravnatelj Centra govorio je o radu Centra i gradivu Zorana Lučića Luce te potrebi tiskanja fotomonografije o obrani Šibenika u Domovinskom ratu.
- HTV 1, emisija „Otvoreno“ (12. ožujka 2009.) - o presudi na sudu u Beogradu za zločin na Ovčari; sudjelovao je i ravnatelj Centra (govorio je o zapovjednoj strukturi JNA i paradoksu da nitko od vodstva JNA nije osuđen, te kako je nedopustivo govoriti samo o Ovčari, koja je tek simbol niza zločina u Vukovaru i Vukovarsko-srijemskoj županiji, odnosno da se Ovčara ne može promatrati odvojeno od bitke za Vukovar).
- Radio Zagreb, 1. program, emisija Prva crta (28. svibnja 2009.) - ravnatelj Centra govorio je o izdanjima Centra u 2008/2009.
- TV Z1, emisija Branka Kuzele „Izvidnica“ (28. svibnja 2009.) - ravnatelj Centra govorio je o novim izdanjima Centra i poginulima u Domovinskom ratu.
- HTV 1, emisija „Veterani mira“ (30. svibnja 2009.) - prilog s promocije izdanja Centra, koja je održana u HDA 27. svibnja
- emisija „Veterani mira“, HTV 1 (4. srpnja 2009.) – kao jedini gost, ravnatelj Centra govorio je o radu Centra i njegovim izdanjima te pojedinim događajima iz Domovinskog rata.
- emisija Veterani mira“, HTV 1 (24. listopada 2009.) – razgovor s ravnateljem centra o tzv. topničkim dokumentima, odnosno važnosti novopronađenih dokumenata tzv. RSK u Centru koji govore o napadu na Knin 4. kolovoza 1995.

Ostalo:

- Centar je 2006. priredio promidžbeni jednogminutni spot da bi potaknuo privatne imatelje da arhivsko gradivo iz Domovinskoga rata predaju u Centar.

- tekst (Ante Nazor) za **DVD Vukovar 1991.**, redatelj Eduard Galić u produkciji umjetničke agencije MISSART (uz *Večernji list* dijelio se 18. studenoga 2007. građanima Hrvatske povodom Dana sjećanja na žrtve Vukovara); spomenuti DVD je u svibnju 2008. osvojio najvišu svjetsku novinsku nagradu, koju tradicionalno svake godine dodjeljuje INMA-e (International Newspaper and Marketing Association), najveća svjetska novinska organizacija (okuplja novinske kompanije iz 82 zemlje i 1200 vodećih svjetskih novina). Prema ocjeni deseteročlanog žirija, priča o Vukovaru pobijedila je pristigle radove iz 40 zemalja i više od 400 najvećih dnevnih novina u svijetu, a izdavanje DVD-a *Vukovar 1991.* uz novine, proglašeno je novinskim izdavačkim pothvatom godine u svijetu. Na preporuku savjetodavnih tijela, Ministarstvo znanosti i obrazovanja prihvatilo je taj DVD za uporabu u nastavi povijesti.

Na prijedlog ravnatelja Centra Ante Nazora, od honorara predviđenog za autora teksta za spomenuti DVD „Vukovar 1991.“ kupljeno je osobno računalo i poklonjeno 16.-ogodišnjoj djevojčici u Vukovaru, koja je ranjena dovezena u bolnicu 15. studenoga 1991. kao 6-mjesečna beba. Spomenutu djevojčicu preporučila je ravnateljica Vukovarske bolnice dr. Vesna Bosanac, kako bi se djetetu olakšalo školovanje. To je pod naslovom „Računalo najmlađoj ranjenici“ zabilježio *Večernji list* 12. veljače 2008.

- Priča o Vukovaru 1991.: *I bolnica je bila meta*; za potrebe škola i nastavnika postavljena je 16. studenoga 2007. na web stranicu Centra.

- stranim studentima Kroatikuma (hrvatske povijesti i kulture) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Centar na kraju semestra poklanja: DVD s kronologijom hrvatske povijesti (na hrvatskom i engleskom jeziku) te dvojezičnim izdanjima Centra + DVD *Vukovar 1991.* + višejezični prospekt o Ovčari; otprilike 40-ak studenata po semestru od 2007. na taj način u svoju domovinu nosi važne informacije iz hrvatske povijesti.

- na prijedlog Centra, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta odobrilo je da Agencija za odgoj i obrazovanje, u suradnji s Centrom, organizira seminar za nastavnike povijesti u školama, s temama iz Domovinskog rata; 2008. seminar je održan u Zadru, a 2009. u Šibeniku; vjerujem da smo se kvalitetom predavanja izborili da seminar postane tradicionalan.

- nakon dopisa poslanog iz Centra u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, u kojem su argumentirano izloženi netočni navodi i propusti u sadržaju jednog od udžbenika za 8. razred OŠ, dio primjedbi je uvažen i sadržaj je promijenjen.

- uz nastavak rada na unošenju podataka u računalnu aplikaciju („bazu“) „Žrtve Domovinskog rata“, napravljena je usporedna analiza popisa unesenih imena i podataka s popisom „Dokumentaciono-informacionog centra Veritas“, koji u Beogradu vodi Savo Štrbac: pokazalo se da je 497 osoba na Veritasovu popisu pogrešno navedeno da je stradalo u sukobu s HV-om ili HVO-om, a zapravo su stradali u međusobnim obračunima, nesretnim slučajem, samoubojstvom ili su umrli prirodnom smrću. Autor spomenute analize je Slaven Ružić.

„Terenska nastava“

Uz povijesne izvore i historiografije, poželjno je da se povjesničari, ako imaju priliku, upoznaju s terenom na kojem su se odigrali događaji o kojima pišu, kao i s neposrednim sudionicima tih događaja, da čuju njihovu priču. Iz toga razloga, dakako, i radi obilježavanja prigodnih datuma, nastojimo nazočiti svečanostima koje se organiziraju povodom obilježavanja važnijih događaja i datuma. Tako su djelatnici Centra:

- obišli Velebit i položaje na kojima su više od tri godine boravili specijalci MUP-a RH i s kojih su krenuli u Oluju;
- obišli smo i zaleđe Zadra, odnosno teren na kojem su se vodile borbe u operaciji Maslenica, posebice važne strateške točke poput Ražovljeve glavice kod Škabrnje, Nadina i uzvisine, odnosno groblja uz selo Kašić, za koje su vođene iznimno krvave borbe;
- obišli smo Dinaru i vrh Maglaj, upravo u nemogućim vremenskim uvjetima, u kojima su Sinjani i ostali krenuli u operaciju Zima 94. (usput smo i zalutali u Bosnu, iako nas je vodio jedan od zapovjednika u toj operaciji);
- obišli smo cjelokupan teren bitke za Vukovar – od Doma tehnike uz Dunav, preko Borova Naselja, Budžaka, Lužca, Sajmišta, Mitnice, do Vučedola, te položaje s kojih je neprijateljsko topništvo tuklo grad, kao i sela u kojima su bile stacionirane neprijateljske snage: Bobota, Pačetin, Trpinja, Vera, Bršadin, Negoslavci, Gaboš, Ostrovo;
- obišli smo i Zapadnu Slavoniju, smjer kojim su se kretale hrvatske snage prilikom oslobodilačkih borbi u jesen i zimu 1991.;
- obišli smo i položaje dubrovačkih branitelja na Srđu, Sustjepanu i Belvederu, na kojima je bila posljednja linija obrane grada.

- U tom cilju, dakako i zbog promocija, izložbi i ostaloga, samo u 2008. prešli smo više od 20.500 km (17150 km osobnim automobilom te oko 3500 km ostalim prijevoznim sredstvima); znači u prosjeku smo dnevno prevalili više od 50 km.

Polaganje stručnih ispita iz arhivistike

Svi djelatnici Centra položili su stručni arhivski ispit, tako da Centar ima 1 zaposlenog sa zvanjem „viši arhivist“, 13 zaposlenih sa zvanjem „arhivist“ i 2 zaposlena sa zvanjem „arhivski tehničar“.

Stručno usavršavanje:

- Centar ima 1 doktora znanosti (Ante Nazor) i 2 magistra znanosti (Anđela Ljubas i Ana Holjevac Tuković).
 - 7 djelatnika Centra je na doktorskom studiju iz nacionalne povijesti 20. stoljeća - Domovinski rat (Julija Barunčić-Pletikosić, Ivan Brigović, Natko Jerčić-Martinčić, Željka Križe, Ivan Radoš, Slaven Ružić, Janja Sekula), 1 djelatnica je obavila pripreme razgovore za doktorski studij, a Domagoj Štefančić radi na pripremi magisterija.
- Sve troškove stjecanja doktorata, kao i troškove raznih stručnih usavršavanja za svoje djelatnike do sada je Centar uspjevao platiti, a to će nastojati i ubuduće.

Izvešće sastavio ravnatelj Centra dr. sc. Ante Nazor.